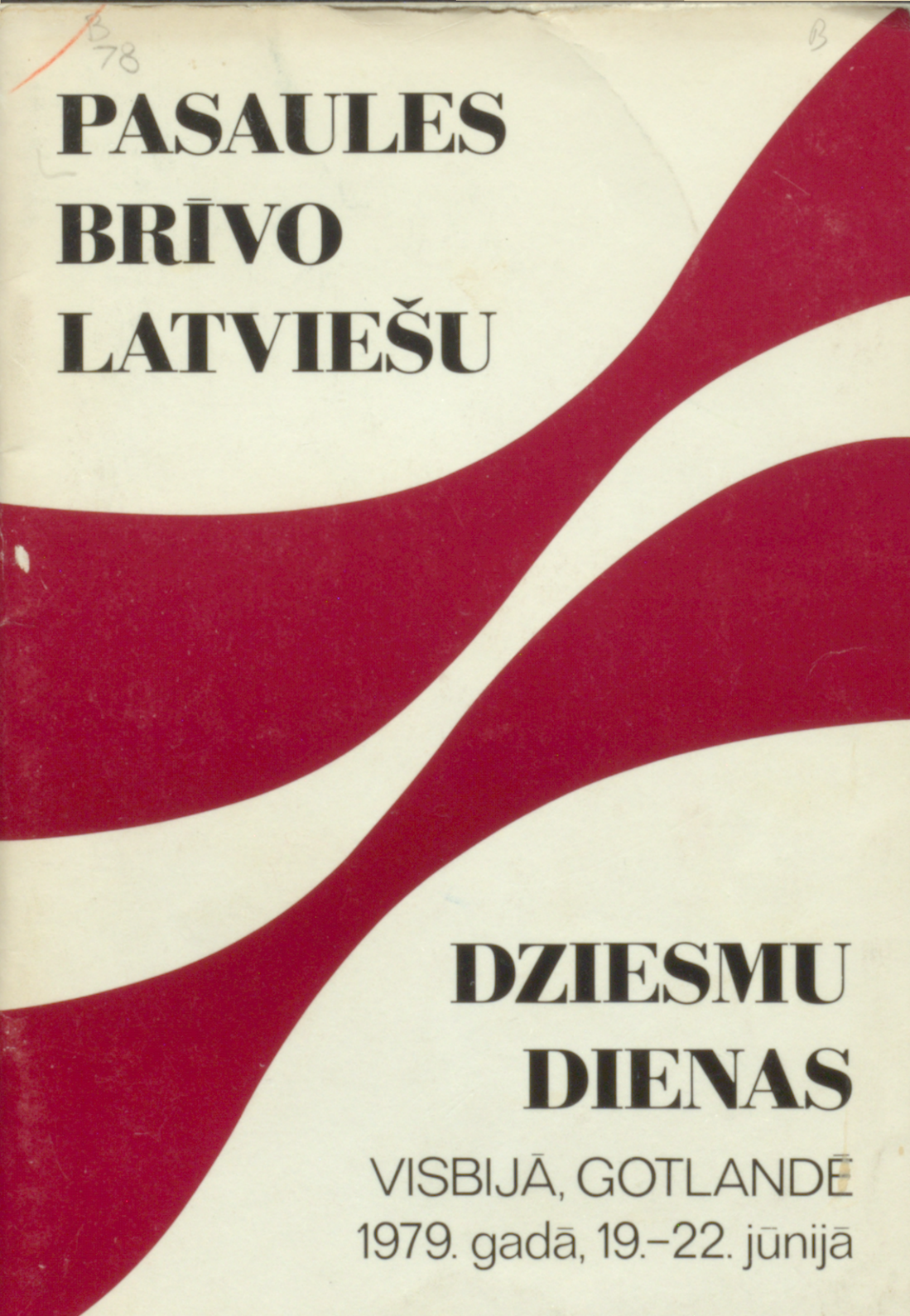

B
78

**PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU**

B

**DZIESMU
DIENAS**

VISBIJĀ, GOTLANDĒ
1979. gadā, 19.–22. jūnijā

92-7.540

B
78

8383

B
78

**PASAULES
BRĪVO LATVIEŠU
DZIESMU DIENU**

VADONIS

Taisīšu tiltu pār plašu jūru

VISBIJĀ, GOTLANDĒ, 1979. GADĀ, 19.–22. JŪNIJĀ

Gotlandes sauciens, Helmers Pavasars	3
Dziesmu dienu rīcības komiteja	4
Dziesmu dienu norise	5
Dziesmu dienu diriģenti	8, 16
Mūžīgi mūžos lai turamies pie Baltijas jūras, Andrejs Eglītis	10
Atklāšanas koncerta dziesmas	11
Apvienotā koŗa koncerta dziesmas	13
Dievkalpojumi Visbijas Domā	17
Ko Gotlandes dziesmu dienās grib dot Daugavas izrāde, Osvalds Uršteins	18
„Saules josta” un Mārietas dziesma	20
„Dzintars” no tālā ASV austrumu krasta	23
Saulgrieži. Tautas deju lieluzvedums	24
Jāņu vakars — tilts pāri laikam un jūrai	25
„Atbalss”	26
Toronto vanadžu koris „Zīle”	27
Ņujorkas latviešu koris	28
„Kolibrī”	29
Tu esi Gotlandē, mans draugs	30
Solterra — sveiciens no Saules zemes Austrālijas	31
Tijas Bangas Septiņas vecmeitas. Stokholmas Latviešu teātra izrāde	32
Bridī, kād dzeja nāk pretī, A. G. Irbe	33
Lai atkal par cietu zemi . . . Dzejas uzvedums	34
Četras paroles, Juris Kronbergs	34
Dzejas brīži Gotlandē	35
Tēvzemes daudzīnājums, Latvju Dievturu Sadraudzes svētrīts	36
Ileanas Pētersones koncerts	37
Bērnu un jaunatnes sarikojums	38
Visbija, Veronika Strēlerte	39
Mākslas izstāde: Niklāvs Strunke un Laris Strunke	40
Latvija — 60, dziesmu svētki — 100 gados, Roberts Legzdīnš	42
Latvija — Gotlande gadsimtu maiņās	43
Apvienotā koŗa un tautas deju lieluzveduma dalībnieki	44

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienu rīcības komitejas izdevums

Redaktori: Dagnija Šleiere un Jānis Rītums

Raimonda Krastiņa vāks un grafiskais iekārtojums

GOTLANDES SAUCIENS

Dziesmusvētki, Dziesmudienas — vai ikvienam, kas šos vārdus dzird, sirds neiesilst atmiņu varā? Man, kam jau aizrit 76. vasara, domas steidz mājup; acu priekšā atdzīvojas agrā jaunībā piedzīvotās daudzās novadu svētku dienas. Reizēm saule, reizēm lietus, — bet svētku pacilātībā skanēja dziesmas, svētku pacilātība iejūs-
moja klausītāju simtus. Un tad — mūsu galvaspilsēta, mūsu Rīga. Dzied tūkstoši, un klausītāju skaits Esplanādē sniedzas desmit tūkstošos. Jūsmas pilns tur pieredzēju svētkus 1923. gadā (kad pats dziedāju kopkorī), 1926. gadā, 1931. gadā, 1933. gadā. Atceros visu šo svētku virsdiriģentus: Pauli Jozuu, Teodoru Reiteru, Alfrēdu Kalniņu, Emīli Melngaili, Teodoru Kalniņu. Vēl tagad redzu Jāzepu Vītolu, klausītāju un koristu visvairāk sumināto autoru, vadām neaizstājamo „Gaismas pili” VIII Dziesmu svētkos.

Visbeidzot atmiņā pavīd 1938. gads ar koristu gājieni pāri Daugavas tiltam uz vēl tikai daļēji iekopto Uzvaras laukumu, ar milzu tribīni dziedātājiem un daudzo klausītāju solu rindām. Trīs dienas skanēja koru dziesmas. Tie bija Devītie Vispārējie Latviešu Dziesmusvētki, tas bija mūsu dziesmas devītais vilnis, kas uzšļāca augstāk par visiem iepriekšējiem, bet reizē arī pēdējais brīvajā dzimtenē. Vēl dienu pirms krievu neizprovocētās varmācīgās iesoļošanas latvieši dzied Daugavpilī un nāves ēnu jausmā nevar šķirties: atkal un atkal skan — „Dievs, svētī Latviju!”.

Pēdējo Latvijas gadu atmiņās varu vēl dalīties ar vidējo paaudzi, bet ko lai saku jaunajiem? Tiem, kas ir latviešu cilts, bet kam mājvieta nav pašu zeme? — Gotlande sauc! Gotlande, kurū apskalo Baltijas jūras viļņi, Gotlande, kurā piestāja jūsu vecāku bēgļu laivas...

To ņemiet vērā: lai kurā zemē latvietis aizklīdis, nav tādas, kurā mēs viens otru nebūtu meklējuši un — sastapušies dziesmā. Mēs dziedājām jau bēgļu nometnēs Vācijā. Kad sākās piespiedu izceļošana, pirmā zeme, kas sasaucās Latviešu Dziesmudienām, bija Anglija. Tur, lūk, savu Londonas kori vadīja Alberts Jērums; tā itin dabiski Anglijas latvieši viņa ierosmē bija pirmie celmlauži senās tradīcijas iedzīvināšanā. Arī Gotlande ar savu tuvumu Kurzemes krastiem bija Alberta Jēruma iecerēts sagnis. Kaut šīs domas autors pārāgrī aizsaukts mūžībā, Zviedrijas latvieši rūpējušies par Jēruma idejas īstenošanu. Par to lai viņiem paldies.

Nekas cits latviešus tā nav vienojis kā pulcēšanās Dziesmu svētkos. Dziesmas rotā mūsu dzīvi uz laiku laikiem. Sakausētas daudzveidīgās skaņu krāsās, tās saydabīgumā ir vienreizējas, kādu citām tautām nav. Vai radītas dzimtenē, vai ārpus dzimtenes, tekstos ideoloģiski atšķirīgas, — savos pamatos tās ir ar vienādu harmonisku paleti, specifiski latviskas izteiksmē.

Dziesma pacilā, bet dziesma arī aizšalc: dziļais pārdzīvojums, vienības un kopības apziņa, vienreizēja piederība savai tautai sirdī atbalsojas no vieniem svētkiem uz otriem. Šoreiz tā ir Gotlande, kas sauc, tā būs Baltijas jūras viļņu dziesma, kas vienos un kaldinās latviešus saules gredzenā: Tev mūžam dzīvot, Latvija!

Helmers Pavasars

Jānis Muchks
rīcības komitejas
priekšsēdis

Jānis Ritums
priekšsēža biedrs un
informācijas daļas vadītājs

Alberts Jērums †
mūzikas daļas vadītājs

Andrejs Leimanis
administratīvās daļas
vadītājs

**DZIESMU DIENU
RĪCĪBAS KOMITEJAS LOCEKĻI:**

Jānis Bergholcs, Leons Čuibe, Kārlis Graufelds, Jānis Gulbītis, Raimonds Krastiņš, Roberts Legzdiņš, Ingrīda Leimane, Juris Leimanis, Jānis Lūkins, Sergejs Ozoliņš, Juris Reneslācis, Ansis Rozenbachs, Oskars Sakārnis †, Māris Slokenbergs, Ali Strunke, Dagnija Šleiere, Mārcis Štāls, Gunars Zvejnieks.

ZEMIJU PĀRSTĀVJI:

Jēkabs Ķiploks (Vācija), Laila Lauļa (Austrālija), Guņārs Meierovics (ASV), Andrejs Šalts (Zviedrija), Žanis Šmits (Kanāda), Marie-Anne Zariņa (Anglija)

Ilgvars Spilners
PBLA priekšsēdis

... Tad mēs ar dziesmām remdam savas
ilgas,
No dziesmām laivu taisām, skaņām vēju.
Ar ilgu brāļiem kopā sasēduši,
Uz tēva sapņu mājām aizlidojam.

(J. Rainis, no *Pūt vējiņi!* prologa)

DZIESMU DIENU NORISE

Sestdien, 16. jūnijā

- Plkst. 14.00 Gotlandes vēstures muzejā „Gotlands Fornsal”
IZSTĀŽU ATKLĀŠANA. Izstāžu sarakstu sk. 7. lpp.
- 20.00 Visbijas tautas nama „Borgen” zālē
STOKHOLMAS LATVIEŠU TEĀTRĀ IZRĀDE — Tijas Bangas komēdija
Septiņas vecmeitas. Režisore Elza Daugaviete-Lapukina.

Svētdien, 17. jūnijā

- Plkst. 15.00 Kathammarvīkā pie „Bēglu avota”.
DZEJAS BRĪDIS. Vada A. G. Irbe.
- 16.30 Visbijas tautas nama „Borgen” zālē
Anglijas latviešu mūzikālā ansambļa „ATBALSS” KONCERTS.
Vadītājs Leslijs Īsts.
- 20.00 Sēves skolas zālē (Sāveskolan)
Toronto sieviešu koŗa „ZĪLES” KONCERTS. Diriģents Arvīds Purvs.
- 20.00 „Borgen” zālē
JAUTRAIS VAKARS — *Tu esi Gotlandē, mans draugs*. Piedalās Jānis Zemītis, Uldis Siliņš, Lija Veikina u. c.

Pirmdien, 18. jūnijā

- Plkst. 10.00 „Borgen” zālē
DZEJAS BRĪDIS. Vada A. G. Irbe.
- 14.30 Sēves skolas zālē
Bostonas mūzikālā ansambļa „KOLIBRĪ” KONCERTS. Vadītājs Pēteris Aldiņš.
- 18.30 „Borgen” zālē
AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU TEĀTRĀ IZRĀDE — Ernas Lēmanes luga
Solterra. Režisors Pēteris Elsiņš.
- 18.30 Sēves skolas zālē
ŅUJORKAS LATVIEŠU KOŗA KONCERTS. Diriģents Andrejs Jansons.
- 22.00 „Borgen” zālē
DZEJAS UZVEDUMS *Lai atkal par cietu zemi...* Uzveduma sastādītāji Juris Kronbergs un Juris Rozītis. Pāvila Johansona mūzika.

Otrdien, 19. jūnijā

- Plkst. 10.00 Brīvdabas estrādē
ATKLĀŠANAS AKTS UN KONCERTS. Atklāšanas runa — PBLA priekšsēdis Ilgvars Spilners, svētku runa — Andrejs Eglītis. Apvienotais koris, vīru koris, pūtēju orķestris. Diriģenti: Longīns Apkalns, Manzars Dreimanis, Lilija Zobena.

Otrdien, 19. jūnijā

- Plkst. 15.00 Visbijas Doma (Sv. Marijas) baznīcā
OIKUMĒNISKAIS DIEVKALPOJUMS. Vada archibīskaps A. Lūsis,
prāvests K. Vilnis un virspriesteris A. Černejs. Vācijas latviešu ko-
ris M. Dreimaņa vadībā.
- 18.00 Sēves skolas zālē
Toronto sieviešu koŗa „ZĪLES” KONCERTS. Diriģents Arvīds Purvs.
- 18.00 „Borgen” zālē.
JAUTRAIS VAKARS — *Tu esi Gotlandē, mans draugs*. Piedalās Jā-
nis Zemītis, Uldis Siliņš, Lija Veikina u. c.
- 22.00 Brīvdabas estrādē
J. Raiņa DAUGAVAS LIELUZVEDUMS. Režisors Osvalds Uršteins.
Amerikas Latviešu teātra Vašingtonas ansamblis, papildināts ar
Stokholmas Latviešu teātra un Viduszviedrijas koŗa dalībniekiem.

Trešdien, 20. jūnijā

- Plkst. 9.00 Visbijas Domā
LUTERĀŅU DIEVKALPOJUMS archibīskapa A. Lūša vadībā.
- 11.00 Brīvdabas estrādē
Latvju DIEVTURU SADRAUDZES SVĒTRITS — *Tēvzemes daudzi-
nājums*. Vīkšējs Jānis Tupesis. Koklētāji, dziedātāji, dainu teicēji.
- 15.00 Sēves skolas zālē
Bostonas mūzikas ansambļa „KOLIBRĪ” KONCERTS. Vadītājs Pē-
teris Aldiņš.
- 15.00 „Borgen” zālē
STOKHOLMAS LATVIEŠU TEĀTRĀ IZRĀDE — Tijas Bangas ko-
mēdija *Septiņas vecmeitas*. Režisore Elza Daugaviete-Lapukina.
- 18.00 Sēves skolas telpās
ŅUJORKAS LATVIEŠU KOŗA KONCERTS. Diriģents Andrejs Jan-
sons.
- 18.00 „Borgen” zālē
ILEANAS PĒTERSONES KONCERTS — latviešu komponistu dzies-
mas.
- 21.00 Brīvdabas estrādē
Austrālijas tautas deju un dziesmu ansambļa „SAULES JOSTAS” UZ-
VEDUMS *Mārietas dziesma*. Skaidrītes Darius choreografija, mūzi-
kālais vadītājs Imants Līcis.
- 23.30 „Borgen” zālē
JAUTRAIS VAKARS — *Tu esi Gotlandē, mans draugs*. Piedalās Jānis
Zemītis, Uldis Siliņš, Lija Veikina u. c.

Ceturtdien, 21. jūnijā

- Plkst. 10.00 „Borgen” zālē
AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU TEĀTRĀ IZRĀDE — Ernās Lēmanes luga
Solterra. Režisors Pēteris Elsiņš.
- 10.00 Sēves skolas zālē
DZEJAS BRĪDIS. Vadītājs A. G. Irbe.
- 15.30 DALĪBNIKU GĀJIENS no Sūlbergas (Solberga) skolas uz svētku
laukumu.

Ceturtdien, 21. jūnijā

- Plkst. 16.00 Brīvdabas estrādē
APVIENOTĀ KOĶA KONCERTS. Diriģenti: Ziedonis Āboliņš, Viktors Bendrups, Andrejs Jansons, Arvīds Norītis, Marks Opeskins, Arvīds Purvs.
- 12.00 Brīvdabas estrādē
Portlandes ansambļa „DZINTARA” KONCERTS. Vadītāja Brigita Ritmane-Ose.

Piektdien, 22. jūnijā

- Plkst. 10.00 Sporta laukumā
TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS *Saulgrieži*. Vadītāja Ingrīda Leimane.
- 15.00 Sēves skolas zālē
BĒRNU UN JAUNATNES SARĪKOJUMS. Sastādītāji: Aija Cīrule un Juris Rozītis. Piedalās arī Minsteres skolēni Edītes Zeiles-Annusas vadībā.
- 15.00 „Borgen” zālē
Anglijas latviešu dziesmu vienības „ATBALSS” KONCERTS. Vadītājs Leslijs Īsts.
- 19.00 Baltijas jūras krastā pie Kneipbīnas (Kneippbyn)
JĀŅU VAKARS. Ievadā Minsteres latviešu ģimnazijas Jāņu uzvedums, vada Edīte Zeile-Annusa. Līgošana un dejošana pie jāņugunīm.

Dziesmu dienu izstādes

16.—30. jūnijā

Darbdienās: Gotlandes vēstures mūzejā „Gotlands Fornsal”
plkst. 11—17 MĀKSLAS IZSTĀDE „Foruma zālē”. Niklāva Strunkes un Laŗa Svētdienās: Strunkes darbi. Olgas Strunkes izstādes ievadījums pirmdien, 18.jūnijā, plkst. 13.00.

IZSTĀDES PAR VĒSTURES TEMĀM:

Latvija — 60 un Latvija aizmirsta zeme? Materiālus savācis Roberts Legzdiņš, iekārtotājs Andrejs Legzdiņš.

Latviešu dziesmu svētki 100 gados. Materiālus savācis Roberts Legzdiņš iekārtojais Andrejs Legzdiņš.

Latvija-Gotlande gadsimtu maiņās. 1. Senvēsture. Ar Zviedrijas Valsts vēsturiskā mūzeja materiāliem iekārtojusi Zaiga Blumberga.
2. *Latviešu materiāli zviedru archīvos.* Ekspozīti no Zviedrijas Valsts archīva un Novada archīva Visbijā. Iekārtojusi Zigrīda Runce.

Gotlandes dziesmu dienu laikā notiks arī daudz citu sarīkojumu — izstādes, sanāksmes, kongresi, — kas nav Rīcības komitejas tiešā pārziņā. Par šiem sarīkojumiem ziņas atrodamas *Dziesmu Dienu Avīzē*.

LONGĪNS APKALNS

dzimis 1923. gadā Rīgā. Kopš kara beigām dzīvo Rietumvācijā. Pēc studijām mūzikas augstskolā strādā kā mūzikas pēdāgogs, komponists un diriģents. Komponējis dziesmas, kantātes, kameramūziku un simfonisko mūziku. Darinājis koncertu praksei piemērotus latviešu mūzikas folkloras jaunveidolus un rakstījis par mūziku latviešu un vācu valodā. 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Hanoverā vadījis mūzikas daļu. 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Ķelnē bijis rīcības komitejas priekšsēdis. Diriģējis apvienoto kori dziesmu svētkos Hanoverā, Stutgartē un Ročesterā. Galvenie darbi pēdējā laikā: simfonija *Gauja* (4. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Londonā), orātorija *Liesmas* (6. latviešu dziesmu svētkos ASV Bostonā).

MANZARS DREIMANIS

dzimis Talsos 1933. gadā. Pēc Augustdoras latviešu ģimnazijas beigšanas studējis Minsteres universitātē, Āchenas un Braunšveigas tehniskajās augstskolās — pēdējo beidzis 1957. g. ar diplomēta inženiera gradu. Kara gados Vācijā mācījis klavieru spēli pie Ērikas Freimanis. Dziedājis koros, dibinājis Ķelnes latviešu kori un ir tā gadējais diriģents.

LILIJA ZOBENA

dzimusi 1950. g. Halifaksā, Ziemeļanglijā. Studējusi mūziku Londonas universitātes King's College mūzikas fakultātē, iegūstot B. Mus. gradu. Vienu gadu studējusi tautas mūziku Dienvidslāvijā, Belgrades Zinātņu un mākslas akadēmijas Mūzikoloģijas institūtā. 1977. g. ieguvusi M. Mus. gradu ar disertāciju par tautas divbalsīgiem dziedāšanas veidiem dienvidrietumu Serbijā. Mūzikālās nodarbības iesākusi ar klavieru un čella spēli, pēc tam pievērsusies dziedāšanai, ko turpina studēt Gildhalles Mūzikas un drāmas akadēmijā Londonā, un pašā pēdējā laikā — diriģēšanai. Strādā Britu skaņu ierakstu krātuves archīva nodaļā.

MARKS OPESKINS

dzimis Rīgā 1953. gadā. No 1961.—1972. gadam mācījis Emīla Dārziņa speciālās mūzikas vidusskolas diriģēšanas klasē, pēc tam Latvijas Valsts konservātorijas diriģēšanas fakultātē pie prof. Imanta Kokara. 1973. g. izceļojis uz Vāciju un 1974. g. iestājies Frankfurtes mūzikas augstskolas pēdāgogiskajā fakultātē, kur absolvējis klavieru un kompozīcijas klases. Studijas turpina izpildītāju fakultātes diriģēšanas klasē pie prof. Helmuta Rillinga. Strādā par klavieru spēles skolotāju mūzikas skolā un mācības spēku mūzikas teorijā (solfedžo) mūzikas augstskolā. Vada 5 vācu jauktos koros un Frankfurtes latviešu kori. Piedalījis koncertos un citos mūzikālos pasākumos.

ZIEDONIS ĀBOLIŅŠ

dzimis 1926. g. Tukumā, kur ģimnazijā sācis savas kora gaitas un mācījies vijoles spēli mūzikas skolā pie brīvmāksl. Lasmaņa. Vācijas nometņu laikā dziedājis prof. Ā. Ābeles korī. Mūzikālo izglītību turpinājis Anglijā vakara skolā. Pēc augstskolas beigšanas būvinženieru zinībās, turpinājis studijas pie tās pašas universitātes mūzikas fakultātē. Ir bijis ilggadīgs Alberta Jēruma palīgs un Londonas latviešu jauktā kora diriģents. Diriģējis kopkori 9. Anglijas dziesmu dienās un abās Anglijas brīvdabas dziesmu dienās. Ir Anglijas dziesmu dienu organizācijas komitejas priekšsēdis.

ARVIDS PURVS

dzimis 1926. gadā Meņgelē. Dziedājis Anglijas latviešu korī un bijis Lesteres Daugavas Vanagu kora diriģents. Pēc pārcelšanās uz Kanādu kļuvis par trīs aktīvu kora diriģentu: viņš vada Toronto Sv. Andreja latviešu ev. lut. draudzes kori, kas jau paguvusi nosvinēt 25 gadu jubileju, baptistu kori un 1970. g. dibināto sieviešu kori „Zīle”. Apvienoto kora diriģents bijis daudzos dziesmu svētkos: Toronto (3 reizes), Klīvlendē, Vankuverā, Sietlā, Montreālā, Losandželosā, Bostonā, Ķelnē, Londonā. Komponējis kora dziesmas un kantātes, sastādījis vairākus kora dziesmu krājumus.

ARVIDS NORĪTIS

vijolnieks un diriģents, dzimis Rīgā 1902. g. 1921. g. beidzis Latvijas konservatoriju, papildinājies ārzemēs. Kopš 1925. g. koncertmeistars Rīgas radiofonā un ārzemēs, no 1933. g. Nacionālajā operā, kur bijis arī baleta diriģents. Kopš 1934. g. Latvijas konservatorijas vijoles klases vadītājs un tās stīgu kvarteta 1. vijolnieks, docents, vēlāk profesors. Trimdā Vācijā kopš 1945. g. Latviešu stīgu kvarteta mūzikālais vadītājs un 1. vijolnieks, ar to 4 gadu laikā piedaloties 450 koncertos Vācijā u. c. valstīs. No 1950. g. Zviedrijā, kur strādājis kā Vesterosas mūzikas skolas pedagogs un kamerorķestra vadītājs. Ilgus gadus bijis Viduszviedrijas latviešu kora diriģents.

VIKTORS BENDRUPS

dzimis 1925. g. Jelgavā. Mūziku mācījies Jelgavas valsts skolotāju institūtā un Jelgavas mūzikas skolā — Jēkaba Mediņa vadībā. Kara beigu posmā nonācis Dānijā, kur strādājis par skolotāju latviešu pamatskolā, dziedājis korī un dubultkvartetā. Austrālijā mācījies Melburnas operas skolā. Ir Melburnas latviešu ev. lut. draudzes jauniešu kora vadītājs kopš tā dibināšanās, vīru korī „Kokle” diriģenta asistents, vēlāk diriģents, no 1959. g. vada Melburnas jaukto kori „Rota”.

ANDREJS EGLĪTIS

— svētku runa

— Pūt, vējiņi, kur pūzdamis,
Pūt vairāk ziemeļi:
Aiz jūrīņas tēvs māmiņa,
Aiz ūdeņa bāleniņis —

Mūžīgi mūžos lai turamies pie Baltijas jūras —

Zudīs ja krasti latviešu tautas kājām, aizdūmos neziņā latviešu tauta.

Mūžīgi mūžos lai sienamies saviem miroņiem, saviem sapņiem, saviem šūpuļiem

Savām neizkaujamām asinīm mūsu nāves un dzīvības teiksmainā jomā;

Sīkākaš auks lai miesās mums savilkts par to, sirdspukstiens dzimstošais un elpa
par to,

Milīgais zāļu stiebrs, puķe, akmens un lauks, klusēdams varmākās, līdzī mums
domā.

— Vij, Dieviņ, zelta viju
Visgarām jūras malu,
Lai nenāca salta salna
Šai zemē ziedus traukt! —

Mūžīgi mūžos lai turamies pie Baltijas jūras,

Pāri tālumiem sāpīgi mīlojot to, gūsteknes dziesmu kas sērīgi daino.

Dzelmēs tai dzintara meži dus, baltie putu zirgi elsainā skrējienā nolin

Purpurosos viļņu galus. Rīta spīdekli tur redz vakara blāzmās uzrietam.

Spožumā latviešu tautu ieraugām, kaut ar kā verdzeni to, nocirptiem matiem.

— Tec, upīte tecēdama,
Kur tu tālu aiztecēsi?
Tu uz jūru aiztecēsi,
Manis vairs neredzēsi. —

Svētīti vairāk par visiem zeltainiem krastiem — Baltijas jūras smilšainie krasti,

Milēta vairāk par pārļainām jūrām — Baltijas saulainā dzīvības jūra.

— Dzeltenā cielaviņa,
Meties jaires galiņā,
Lai man Dievs palīdzēja,
Svešu zemi staigājot. —

Mūžīgi mūžos lai turamies pie Baltijas jūras —

(No krājuma Lāsts)

ATKLĀŠANAS KONCERTA DZIESMAS

SVEŠĀI ZEMĒ

Dzeguze kūko,
Dzied lakstīgala,
Raud mūsu māsiņa
Svešāi zemē.

Neraudi māsiņa,
Nežēlojies!
Par pāri dieniņu
Ir es tur būšu.

Taisīšu tiltu
Pār plašu jūru,
Ka var ik vakaru
Pie māsas kļūt.

Tautasdziesma
Dzied *Lilija Zobena*

LATVIJAS VALSTS HIMNA

Dievs, svēti Latviju,
Mūs' dārgo tēviju,
Svēti jel Latviju,
Ak svēti jel to!

Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' Latvijā!

Baumaņa Kārļa mūzika un teksts
Diriģē *Longīns Apkalns*

LATVJU HIMNA

Mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē,
Mēs gribam še paši sev likumus lemt,
Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu,
Mēs negribam lūgt to, kas mūsu, bet ņemt.

Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu,
Un mūsu šī Baltajā jūrā mūždien.
Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta,
Viss, viss pie šīs zemes simtu saitēm mūs
sien.

Mūsu tēvi te cieta, mūsu asins te lieta,
Tā zeme ir mūsu, ir mūsu, jā gan.

Caur simtgadu vaidiem, zem varmāku
spaidiem
Šo baltdien vēl dzidri mūsu mēle te skan.

Tā zeme ir mūsu, tā Dieva un Laimas
Latvju tautai sensenais līdzdotsais pūrs.
Tā zeme ir mūsu, to nedos vairs svešiem
Ne zemgals, ne latgals, ne sēlis, ne kūrs!

Vilis Plūdonis
Alfrēda Kalniņa mūzika
Diriģē *Longīns Apkalns*

BEVERĪNAS DZIEDONIS

Beverīnas staltā pili
Tālivaldis valdīja.
Viņa slava tālu, tālu
Visā zemē izpauzās.

Igauniši, bāleniši,
Naidu cēla Latvijā:
Viņa pilij virsū mācās,
Skaudras bultas šaudīja.

Kaŗa vētra, kaŗa vētra pili gāzīs gruvekļos!
Ai, ai, aijaja! pili gāzīs gruvekļos!

Ozolrunģas, egļu vāles galvas skaldīs
varoņiem!
Ai, ai, aijaja! galvas skaldīs varoņiem!

Augstu, augstu vajā logā — vajā logā
Vaidelotis parādās — parādās.

Sirmiemi matiemi, baltu bārdi — baltu bārdi,
Vaidu kokle rociņās — rociņās.

Strinkšķēja kokle, dziedāja vecais,
Igauniem vāles iz rokām šļuka.

Nu vairs nerūca kaŗa bungas,
Nu vairs nekviēca somu dūkas.

Dziesmu vairoģs atsita bultas,
Dziesmu skaņa pārņēma troksni,
Dziesmu vara aizdzina kaŗu,
Tautu izglāba dziesmu garši!

Auseklis
Jāzēpa Vītola mūzika
Diriģē *Longīns Apkalns*

KALĒJS

Man versme sārti smeļ.
Līst zelts un āmurs dej:
Kaļu rotas līgavai,
Mīļai, skaistai Latvijai.

Kur ziemel's staigā vaidēdams,
Reiz liesmās mirdzēs kāzu nams.
Ko kaļu zeltā, sudrabā,
Reiz mirdzēs līgavas vainagā.

Kaļu rotas līgavai,
Mīļai, skaistai Latvijai.

Kārlis Skalbe (fragments)
Jāzeps Vītola mūzika
Viru kori diriģē *Manzars Dreimanis*

PIE BALTIJAS JŪRAS

Pie Baltijas jūras, kur ziemelis šņāc
Un daba vēl stingra un cieta,
Kur bangas pret klintīm šķeldamās krāc,
Tur latviešu dzimtenes vieta.

Tur vīri, kas klintīm līdzīgi, griež
Pret aukām bez izbailēm krūti
Un nešaubās arī, kad jāicīes
Daudz cīņiņi sivi un grūti.

Dod, debesu tētīt, tiem spēku aizvien
Par gaismu un brīvību strādāt!
Lai negurst un nerimst pat nebaltu dien'
Par dzimteni pūlēties, gādāt!

Tad Latvija mūžam zaļos un zels
Par spīti aukām un briesmām,
Un dēli tai diženu slavu cels
Ar darbiem un varenām dziesmām.

Straumes Jāņa mūzika un teksts
Viru kori diriģē *Manzars Dreimanis*

MAZS BIJ TĒVA NOVADIŅŠ

Mazs bij tēva novadiņš,
Bet diženi turējās,
Visi sīki kadiķīši
Zied sidraba ziedīņiem.

Arājs ara kalniņā,
Avots tek lejiņā.
Netrūkst maizes arājam,
Ne ūdeņa avotam.

Visiem labi, visiem labi
Manā tēva zemītē:
Zaķim labi cilpu mest,
Rubenim rubināt.

Tautasdziesma
Helmera Pavasara apdare
Diriģē *Lilija Zobena*

TĒVIJAI

Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi
skan!

Tu sentēvu dusas vieta,
Tu mātes šūpulis.
Lai lēni un liegi tās skan!
Un augšup lai ceļas,
Lai augšup uz debesīm ceļas,
Lai zēlīgais debesu valdnieks
To izdzird tur augstumos:
Viņš tēvijai sargs ir un palīgs,
Ir palīgs un sargs grūtumos.
Tev, dārgā tēvija, lai mūsu dziesmas skan!
Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi
skan!

Kungs Dievs, Tevi lūdzam,
Kungs Dievs, mūs klausī!
Ar savu visspēcīgo roku
Novērsi tēvijai jaunu,
Dod piedzīvot laimīgus laikus,
Lai tēvija uzplaukt mums var.
Kungs Dievs, tevi lūdzam,
Kungs Dievs, mūs klausī.
Un piešķir Tu baltas dienas Latvijai, tēvijai,
Ak, Kungs un Dievs, piešķir tai,
Ko lūdzam Tev no sirds.

Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi
skan,

Tu sentēvu dusas vieta, tu mātes šūpulis.
Tev, dārgā tēvija, tev dziesmas lai spēcīgi
skan!

Tev, dārgā tēvija, tev slavu dziedāsim,
Kamēr mums pukstēs sirds,
Lai skan, tev skaļa slava lai skan,
Tev, dārgā tēvija, lai skaļa slava skan!

Andreja Jurjāna mūzika un teksts
Diriģē *Longīns Apkalns*
Soliste *Ileana Pētersone*

APVIENOTĀ KOĶA KONCERTA DZIESMAS

SVESĀI ZEMĒ

Vārdus sk. 11. lpp.

Tautasdziesma

Emīļa Melngaiļa apdare

Diriģē *Marks Opeskins*

GOTLANDES TAUTASDZIESMA

Aug mūsu noriņā mellenītes,

Ai, sirdsziedīt!

Vēlies ja tikties, turp aiziešu es.

Ai, lilijas, pulkstenītes,

Salvijas, mežrozītes, krūzmētra maigā,

Ai, sirdsziedīt!

Aicina puķītes tur dietin diet,

Ai, sirdsziedīt!

Nākšu, ja vēlies, tev vainagu siet.

Ai, lilijas, pulkstenītes . . .

Daudz ogu, puķīšu noriņā gan,

Ai, sirdsziedīt!

Ne jau par tevi tās mīlākas man.

Ai, lilijas, pulkstenītes . . .

Tulkojusi *Veronika Strēlerte*

Hugo Alvēna (Alfvén) mūzika

Diriģē *Marks Opeskins*

EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA

Ej, saulīte, drīz pie Dieva,

Dod man svētu vakariņu!

Bargi kungi darbu deva,

Nedev' svēta vakariņa.

Melna čūska miltus mala

Vidū jūras uz akmeņa;

Tos būs ēst tiem kungiem,

Kas bez saules strādīnāja.

Tautasdziesma

Alberta Jēruma apdare

Diriģē *Ziedonis Āboliņš*

Solistes *Lilija Zobena* un *Ksenija Bidiņa*

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI

Aiz azara augsti kolni,

Ti sorkonas ūgas auga.

Ti raud gauži mōtes meita,

Kū najēme jauns puišķinis.

Raudi, mōseņ, vai naraudi,

Es jau tevis napajemšu;

Man pošam trejs mōseņas

Dz التونيم matenim.

D التونيم matenim,

Palākom acetņom,

Palākom acetņom,

Sorkonim byudenim.

Tautasdziesma

Andreja Jurjāna apdare

Diriģē *Ziedonis Āboliņš*

PŪT, VĒJIŅI

Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,

Aizdzen mani Kurzemē.

Kurzemiece man solīja

Sav' meitiņu malējiņu.

Solit sola, bet nedeava,

Teic man' lielu dzērājiņu,

Teic man' lielu dzērājiņu,

Kumeliņa skrējējiņu.

Kuru krogu es izdzēru,

Kam noskrēju kumeliņu?

Pats par savu naudu dzēru,

Pats skrēj' savu kumeliņu.

Tautasdziesma

Andreja Jurjāna apdare

Diriģē *Ziedonis Āboliņš*

CEĻŠ UZ DZIMTENI

No dzimtenes sapnis atnāca

Un miegā mani apsveica un teica:

„Celies un stiprinies, un raugies,

Kur ceļš uz dzimteni ies.”

Es zinu, kur ceļš uz dzimteni iet:

Kur sārta saule vakaros riet,

Kur birzes vēsmiņa sačūkstas,

Kur burbuļo strautiņš pie ceļmalas.

Kur savieši stāv pie gruvešiem

Un ilgu smaidis uz vaiga tiem,

Un prieki, viņus apsveicot,

Nāk drupu kopīņas apzeltot.

Tur ārēs latvieši gaviļē,
Tur visam mīļam ir piemītne.
Kā ceļu uz turieni nezināt,
Tu, mana mīļā dzimtenes māt!

Pēteris Blaus
Jāņa Zālīša mūzika
Diriģē *Arvīds Purvs*

„Brāz bangas tu, naidīgā pretvara, —
Mēs tāles sniegsim, kur laimība!
Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs lauzt —
Mēs sniegsim tāles, kur saule aust!”

Jānis Rainis
Emīla Dārziņa mūzika
Diriģē *Arvīds Purvs*

SENATNE

... Tur burvīgā gaismā viss zaigo un laistās,
Ik skaņa tur dziesmās un saskaņās saistās;

Pār pļavām, pār mežiem tur meitenes līgo,
No kalna uz kalnu tur ugunis spīgo;

Visapkārt kā noslēpums drūmi guļ sils;
Tur glāžu kalns mirgo, tur ūdens pils;

Iz niedola nāras saldsērīgi smejas,
Un mēnesnicā tur laumas vij dejas;

Bez saulītes vakarā bāri tur dzied,
Tie bargu kungu gaitās iet...

Bet melnā čūska maļ jūrā miltus,
Tos jāēd būs tiem, kam vara un viltus;

Tur karā jā bāliņš — aust asiņains rīts,
Pret ienaidniekiem ass zobens trīts.

Tad augšā kāps pilskalns iz senseniem laikiem,
No simtsgadu miega caur dūmiem un tvaikiem.

Dies saulīte atkal trīskrāsaina:
Drīz zila, drīz zaļa, drīz sarkana.

J. Rainis
Emīļa Melngaiļa mūzika
Diriģē *Arvīds Purvs*

LAUZTĀS PRIEDES

Vējš augstākās priedes nolauza,
Kas kāpās pie jūrmalas stāvēja —
Pēc tāles tās skatieniem gribēja sniegt,
Ne slēpties tās spēja, ne muguru liekt:

„Tu lauzi mūs, naidīgā pretvara, —
Vēl ciņa pret tevi nav nobeigta,
Vēl ilgās pēc tāles dveš pēdējais vairs,
Ik zarā pret varu šņāc nerimstošs naidis! ...”

Un augstākās priedes pēc laužuma
Par kuģiem iz ūdeņiem iznīra —
Pret vētru lepni cilājās krūts,
Pret vētru ciņa no jauna dūc:

GAISMAS PILS Kurzemes teika

Kurzemīte, Dievzemīte,
Brīvas tautas auklētāj',
Kur palīka sirmie dievi?
Brīvie tautas dēliņi?

Tie līgoja vecos laikos
Gaismas kalna galotnē,
Visapkārt egļu meži,
Vidū gaiša tautas pils.

Asiņainas dienas ausa
Tēvu zemes ielejā,
Vergu valgā tauta nāca,
Nāvē krita varoņi.

Ātri grima, ātri zuda
Gaismas kalna staltā pils.
Tur guļ mūsu tēvu dievi!
Tautas gara greznumi.

Sirmajami ozolami
Pēdīgajo ziedu dod:
Tas slēpj svētu piles vārdu
Dzīlās siržu rētiņās.

Ja kāds vārdu uzminētu,
Augšām celtos vecā pils!
Tālu laistu tautas slavu,
Gaismas starus margodam'.

Tautas dēli uzminēja
Sen aizmirstu svētumu:
Gaismu sauca, gaisma ausa,
Augšām cēlās Gaismas pils!

Auseklis
Jāzeņa Vītola mūzika
Diriģē *Arvīds Norītis*

BĒRZI

Manas dzimtenes svētie bērzi
stāv pulciņos zilgani bāli
un klusi plaukstošām rokām
svēti dīgstošo zāli.

Vēl puķu dvēseles viegli
pa baltajiem mākoņiem līgo
un pieauž ar ziedoņa ilgām
debesi bezgalīgo.

Bet bērzi un dzimtenes lauki
uz mākoņiem lūgšanas raida
un viņas, tīmekļu maigās,
uz zemi laižamies gaida.

Iet tīrumā salīcis arājs,
vecs, sirms jau; zūd locekļos jauda.
Bet puķu dvēseles viņam
dzied ausīs un vaigus glauda.

Birzs malā tumšajām acīm
viņš ilgi mākoņus pētī,
un bērzi dzeltenām rokām
viņa sirmo galvu svētī.

Manas dzimtenes svētie bērzi
līgojas zilgani bāli,
un dzimteni vienos ziedos
tie redz jau, bet tāli vēl . . . tāli —

Fricis Bārda

Helmera Pavasara mūzika
Diriģē *Viktors Bendrupš*

JĀŅUVAKARS

Līgo saule vakarā,
Līgo gani sētiņā,
Līgo pati mīļā Māra
Telitēm vārtus vērt.

Jauni puiši, jaunas meitas,
Puškojat klētes jumtu,
Visu gadu Jānīt's nāca,
Nu atnāca šovakar.
Dimdēj' zeme atnākot,
Skanēj' pieši nolēcot.

Jānīt's nāca pa gadskārtu
Savu bērnu apraudzīt:
Vai ēduši, vai dzēruši,
Vai Jānīti daudzināja.
Ij ēduši, ij dzēruši,
Ij Jānīti daudzināja.

Ai, Jānīti, Dieva dēls,
Ko tu vedi vezumā?
Meitām vežu zīju rotu,
Puišiem cauņu cepurītes.

Sit, Jānīti, vaŗa bungas
Vārtu staba galiņā,
Lai sanāca Jāņa bērni,
Jāņu zāles kaisidami.

Jāņu dienu Dieva dēls
Saules meitu sveicināja.
Jauni puiši, jaunas meitas,
Jāņu nakti negulāt!

Tautasdziesmas

Emīļa Melngaiļa mūzika (no baleta
Maija 2. cēliena)

Diriģē *Viktors Bendrupš*

Solisti *Aija Cīrule* un *Mārtiņš Aldiņš*

RĪGA DIMD

Rīga dimd! Rīga dimd!
Kas to Rīgu dimdināja?
Tai meitai pūru kala,
Kam trijādi bāleliņi.

Tēva brālis pūru kala,
Mātes brālis atslēdzīņu,
Viņas pašas īstais brālis
Zelta vāku liedināja.

Tautasdziesma

Jāņa Cimzes apdare
Diriģē *Viktors Bendrupš*

KAS TĀ TĀDA GRIEZAS GALVA

Kas tā tāda griezas galva
Sēd pie mūsu bāleliņa?
Mūs' bāliņš kā kundziņš
Dzelteniem matiņiem.

Bāliņš labu zirgu jūdza,
Šķitās labu vedamo;
Mēs būt' tādu pupu kūli
Ar lubiņu atvilkuši.

Lai piesaka, kam piesaka,
Tev, bāliņ, visvairāk:
Vai nicini, nenicini,
Tev ar viņu jādzīvo.

Tautasdziesma

Longīna Apkalna apdare
Diriģē *Marks Opeskins*

DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU

Dziedot dzimu, dziedot augu,
Dziedot mūžu nodzīvoju,
Diedot nāvi ieraudzīju
Paradīzes dārziņā.

Trīcēj' kalni, skanēj' meži,
Ka tik vien es dziedāju:
Saka ļaudis dzirdēdami,
Lakstīgala skaisti dzied.

Auni kājas, lakstīgala,
Dzīsim govis paganīt.
Tu dziedāji ievainē,
Es gotiņas ganīdama.

Tautasdziesma
Alfrēda Kalniņa apdare
Diriģē *Andrejs Jansons*

TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA

Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā saulei, kas mirdz debess klajā!
Tu jauna zvaigzne zvaigznājā,
Kas nule uzlēkusi tajā!

Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā jūrai, kas tev šalc pie kājām!
Pats Dievs sensenis svētīja
Še tavas āres mums par mājām.

Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Kā jūrai lepnī, saulei cēli:
Tu mūsu māte dārgajā,
Mēs tavas meitas, tavi dēli.

Tev mūžam dzīvot, Latvija,
Tu tēvzeme mums Dieva dota.
Lai latvju tauta vienotā
Aug spēkā, slavā, daiļumā!

Vilis Plūdots
Jāņa Mediņa mūzika
Diriģē *Andrejs Jansons*

ANDREJS JANSONS

studējis Itālijas valsts konservatorijā Venecijā, beidzis obojas spēles klasi Džuliarda (Julliard) mūzikas skolā un diriģēšanas klasi Manhatanas mūzikas skolā. Spēlējis Baltimoras un Pitsburgas simfoniskajos orķestros, kā arī Ņujorkas pilsētas un Metropolitāna operas orķestros. Ar Fēniksa pūšamo instrumentu kvintetu koncertturnejās apceļojis Ameriku un Eiropu. Diriģējis Manhatanas kori un orķestri un kameransambļus. Vadījis Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambli, sarakstījis kokles spēles mācības grāmatu, komponējis dziesmu spēles, kora un solo dziesmas, ap 50 tautasdziesmu apdares balsīm, koklēm un dažādiem instrumentiem. Kopš 1976. g. vada Ņujorkas Latviešu kori.

IMANTS MEŽARAUPS

Dziesmu dienu atklāšanas programma sāksies ar īpaši šiem svētkiem komponētu skaņdarbu — Imanta Mežaraupa *Dziesmu gaviļēm*. Tas rakstīts, pielāgoties Gotlandes orķestra sastāvam. Kompozīcijai dziļi latviska gaisotne — tās melodikā atbalsojas sensenais latviešu ganu dziesmu sauciens, arī līgotnes.

Imants Mežaraups dzimis Filadelfijā 1958. gadā. Pēc Settlementas mūzikas skolas klavier spēles un kompozīcijas klasu nobeigšanas studē Pensilvānijas universitātē inženierzinātnes un mūziku. Ir ērgelnieks un kora vadītājs Filadelfijas Sv. Jāņa draudzē. Viņa darbi atskaņoti 1. Jaunatnes dziesmu svētkos Montreālā un 6. Vispārējos dziesmu svētkos ASV Bostonā.

DIEVKALPOJUMI VISBIJAS DOMĀ

Dziesmu dienu dievkalpojumi notiks Sv. Marijas baznīcā, kas celta 13. gs. Gotlandes ieceļotājiem un viesiem, izvēlēta par Doma (bīskapa) baznīcu 1572. g. Kā daudzām Eiropas lielajām baznīcām, tās celšana ilgusi gadu simteņus. Būve iesākta 12. gs. vidū, tās pirmveidu smagnējā romāņu stilā vēl glabā torņa daļa un sānu portāls. 13. gs. baznīca paplašināta, tai dodot tagad dominējošās agrās gotikas formas. Vēl gadsimtu vēlāk piebūvēta lielā kapella dienvidrietumu pusē un pārbūvēti logi greznos gotiskos veidos. Tai pašā laikā paaugstināts vidusjoma mūris un austrumu torņi, tā gaišajam un varenajam dievnamam ļaujot dominēt pilsētas ainavā — pāri dzīvojamo namu un noliktavu sārtajiem kārneņu jumtiem. Beidzot, 18. gs., gotisko smaiļu vietā torņi ieguvuši savu tagadējo izveidojumu. — Domā vietas ap 1100 dievlūdžiem, bet ar skaļrunu palīdzību dievkalpojumā var piedalīties arī ārpusē esošie.

Visām latviešu ticīgo grupām kopējo — oikumenisko — dievkalpojumu 19. jūnijā vadīs Latvijas evaņģ. luterāņu baznīcas archibīskaps A. Lūsis, katoļu baznīcas prāvests K. Vilnis un pareizticīgo baznīcas virspriesteris A. Černejs. Pieminēsim arī mūžībā aizgājušo Gotlandes dziesmu dienu ierosinātāju komponistu Albertu Jērumu.

Luterāņu dievkalpojums archibīskapa A. Lūša vadībā Domā 20. jūnijā.

Abos dievkalpojumos pie ērgelēm dzirdēsīm Līgu Puķīti. Oikumeniskajā dievkalpojumā dziedās Ileana Pētersone un Dienvidvācijas koris Manzara Dreimaņa vadībā. Luterāņu dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās Aija Cīrule un Pāvils Johansons.

*DIEVIN, Latvijai kad lemsi
Dienas baltas, nebaltas,
Sargi mūsu tēvu zemi,
Lai no Tevis neskaldās!*
(L. Adamovičs)

LĀTVIJAS VALSTS
BIBLIOTĒKA
92-7.540

Visbijas Doma (sv. Marijas)
baznīca

KO GOTLANDES DZIESMU DIENĀS GRIB DOT DAUGAVAS IZRĀDE

Mēs gribam savu latvju zemi!
Mēs gribam brīvī!
Brīvē mēs gribam savu dzīvī!
Un to mēs gūsim!

Latvju puīši, zemes dēli,
Ozolvīru sūra vara,
Tie atņems latvju zemi
Svešu jaužu varmākām.

Par diviem gadiem trešajā
Tad saies valstis lielajā.
Tad saplosīsies nezvēri,
Tad kritīs abi pretnieki.
Tad pašus aprīs raktais kaps,
Tad visas zemes brīvas taps.

Savās piezīmēs pie *Daugavas* pirmā izdevuma Rainis pats saka: „Lielākā daļa *Daugavas* teksta ir sarakstīts 1915. un 1916. gadā.” Daudzi Rainim vēlāk jautājuši — kā viņš varējis paredzēt un attēlot notikumus, kas notikuši vairākus gadus vēlāk? Uz to Rainis atbildējis: „Var zināt nākotni, kad labi zina tagadni un pagātņi.”

Un vēl viena Raiņa paša piezīme: „Kad reakcija bija nospiedusi pie zemes Latviju un grieza tai rīkli, es neizturēju un izkļiedzu 'Daugavu' pret tautas nokaušanu. Man saka: sajūsmība novērta nāvi, ne kaŗaspēka tehnika un vadība. Tātad man arī tur daļa, jo sajūsmība ir mans ierocis.” Ar to Rainis atgādina, ka *Daugavas* pirmais iespaidums bija rokās neskaitāmiem ka-

ravīriem, kam bija jācīnās par Latvijas brīvību. Šis autora piezīmes vēl skaidrāk atsedz *Daugavas* idejisko saturu, kas galu galā ir pavisam vienkāršs un ietverams vienā teikumā: Latviešiem jācīnās par savu brīvību, par savu valsti. Šī ideja tiek gatavota pirmajās ainās — ar latviešu pulcēšanos pie *Daugavas* sūdzēt savas bēdas un sāpes, meklēt izeju no sava apspiestības stāvokļa. Ideja tiek skaidri atklāta ainā „Pusnak-tī”, ar veļu un seno varoņu aicinājumu cīņai:

Diezgan gaužaties, asaras lejat!
Celieties, mostieties, cīņiņā ejiet!

Jau pirms 1919. gada brīvības cīņām *Daugavā* ir pacelts Latvijas valsts ka-rogs un proklamēta Latvijas neatkarība:

Sarkanuguns kvēlumā
Dzima mūsu brīvā Latve,
Sarkanbaltais karodziņš
Uz sarkana plivināja.

Klusi rokas uzliekam
Brīvās Latvies karogam —
Tavi bijām, tavi esam,
Tavi būsīm mūžībā.

Šai mūsu izrādei Gotlandes dziesmu dienās ir īpašs nodoms un uzdevums: latviskā gara un latviskās vienotības stiprināšana, ticības stiprināšana latviskai nākotnei. Tāpēc ir izvēlēta Raiņa *Daugava*. Tā stiprināja un iedvesmoja latviešus brīvības cīņām 1. pasaules kara beigu posmā. Tā var stiprināt un iedvesmot latviešus arī šodien. Toreiz tā bija cīņa ar ieročiem. Bet šodien nepieciešama cīņa par latvietības saglabāšanu kā svešumā, tā dzimtenē, un nepieciešama garīgā cīņa Latvijas brīvības idejas mūžīgai uzturēšanai. Šī izrāde tātad ir sauciens, aicinājums garīgam spēkam, garīgai cīņai.

Tāpēc arī Gotlandes *Daugavas* uzvedumu esmu veidojis tā, ka mūsu izrādē luga notiek šodien. Visas pasaules latvieši šodien sanāk pie *Daugavas* daļiņas savās sāpēs un cerībās. Tā, protams, nav naturāla, bet simboliska, idejiska kopā sanākšana. Visas pasaules latviešu kopīga jūtu izpausme.

Osvalds
Uršteins

Amerikas Latviešu teātra Vašingtonas ansamblis pirmajā Raiņa Daugavas mēģinājumā. Sēž, no kreisās: Austra Šteinberga, Hilda Prince, Ārijs Dubinskis, Maija Lele

Mārtiņš Parnīckis, Helga Gobzine, režisors Osvalds Uršteins, Anda Uršteina, Kārlis Ģermanis. Stāv: Jānis Vītols, Vilnis Baumanis, Kārlis Ķuzulis.

Atnāks reiz balta diena,
Atkal Rīga mūsu būs!

Blakus šim idejiskajam uzdevumam, savā režijā esmu vēl iesaistījis īpašu mērķi — veidot izrādi vairāk lugas, nevis tikai dzeju skandēšanas formā. Luga prasa notikumu. Ārējā notikuma *Daugavā* ir ļoti maz, bet mēs savā izrādē cenšamies veidot spēcīgu iekšējo notikumu — kontrastus cilvēku attiecībās, cilvēku tieksmēs, katru dzejas pantu saistot ar vēlēšanos — ko ar šo pantu grib panākt — skatuvisko mērķi. Tādā veidā cenšamies attīstīt arī situācijas, skatuvisko kustību, nevis tikai statisku deklamāciju.

Manā režisora darbā vēl viens specifisks uzdevums: aktieŗi lomām ir no mana ansambļa Amerikā, bet dziedātāju koris, runas koris un jauniešu grupa — ir no Stokholmas. Tātad arī lugas tēlotāji sanāk pie *Daugavas* no dažādām pasaules malām. Un režisors lido turp un atpakaļ, lai saliedētu visus daļībniekus vienā, idejiski, atmosfairiski un formāli vienotā izrādē. Lai Raiņa idejiskais spēks mums palīdz šo darbu pēc iespējas labāk veikt.

Steidzies, dzenies, nejaug plēst,
Mūsu latvju ģinti dzēst!

Osvalds Uršteins

Top Daugava!

Raiņa *Daugavas* individuālās lomas top Vašingtonā, bet tās ļaudis — tautu, kas simbolizēs latviešu tautu visā pasaulē — kā okupētajā dzimtenē, tā trimdā un izsūtījumos, uzvedumā atveidos Vidusviedrijas latviešu koris, papildināts ar atsevišķu jaunekļu un vīru grupu. Dziesmu iestudēšana ir Andra Vītoliņa drošajās rokās, bet korim arī runājami Raiņa panti. Lai tie īstā skaņā sasniegtu klausītājus, ir vajadzīga ne vien laba skatuviska runas prasme, bet arī dzejnieka lietotās metrikas pareiza izpratne. Tam visam vēl jāpievieno *Daugavas* režisora Osvalda Uršteina prasības tempu un intonāciju izvēlē. Šinī darbā daudz dod paša režisora rūpīgi sagatavotie runas koŗa tekstu ieraksti, bet uz priekšu visu to virza divas rutinētas skatuves mākslinieces — Emma Ziediņa un Irma Dziļuma, palīdzot korim runas mēģinājumos atrast īsto toni, ritmu un kopējo saskaņu.

Krāsaina, vizuļojoša *Daugavas* panorāma veidojas Helsingborgā, Zviedrijas dienvidrietumu stūrī, kur Gunārs Pāvuls, vietējā teātra scenografs, liela-

„SAULES JOSTA” UN MĀRIETAS DZIESMA

Tāli ir trimdinieku novadi, kultūras dzīves notikumi bieži nepārskatāmi, nezināmi. Austrālijas novadnieki gan bija zinājuši ne tikai, kā izauga un apvienojās viņu dejotāju kopas, bet arī, kā tās nonāca pie saviem atšķirīgiem, jauniem uzvedumu veidoliem. Kad trīs Austrālijas tautas deju un dziesmu vienības 1976. gadā ar Skaidrītes Darius veido to uzvedumu *Saules josta* devās garā turnejā pa Ameriku un Eiropu, 6. Kanādas dziesmu svētkos Toronto vien dodot 3 izrādes, turienes latviešu publikai tas izvērtās par lielu un gaišu pārsteigumu, atklājumu. Te bija pavisam jauna uzveduma koncepcija. Uz latviešu seno dziesmu, deju, paražu, ticējumu pamatiem, tos saistot ap vienu temu, folkloru turpinot jaunradītos tekstos un deju kustībās izteiktos tēlojumos, bija radīts stāstījums, kas vienā tvērumā deva ir tālas senatnes, ir tagadnes izjūtu, izteica kādu nedalītu latviešu tautas gara satvaru. Tas nozīmēja arī, ka vispirms paši tēlotāji, dziedātāji, bi-

ja latviešu folklorai tuvojušies ne kā laika kavēklis, sabiedriskai nodarbībai, bet kā garīgām vērtībām, spēkam, kas saņemts no iepriekšējām paaudzēm un nesams tālāk. To apliecina ansambļa dalībnieku pašu izteicieni: „Kas ir šis lielais spēks, kas piesaista visas paaudzes — kuŗa dēļ ziedo daļu no cilvēka dzīves? ... Šis spēks, nemainīgs un pastāvīgs, ir mūsu tautas garīgās, sakrātās vērtības, kuŗas, gadu tūkstošos izvērtētas, ir kļuvas par mūsu tautas garīgās dzīves kodolu — tautas dzīves ziņu ... Iepazīstoties tuvāk ar šo tautas gara pūri, rodas nojauta par tā lielumu un varenību, rodas vēlēšanās sevi identificēt ar šo garīgo spēku.” (Skaidrīte Darius) Vai: „Tas esmu es ... esmu daļa no šī spēka. Šis bagātības ir mans mantojums, ko neviens man nevar atņemt.” Vai uz jautājumu, kāpēc piedalās tautas dejās, gluži vienkārša atbilde: „... esmu taču latvietis...”

Ar šādu pieeju bija panākta intensitā-

jam uzvedumam dod savu radošo daļu.

Uzvedums brīvdabas estrādē prasa vienreizīgu un plašu iekārtu — vajadzīgi mikrofoli, skaļruņi, starmeši, reostati, aparāti saskaņošanai, sadalīšanai un vadi, vadi, vadi... Kas tos meklē, gādā, pārbauda, uzstādīs? Šo darbu sūrumu veic: skaņām — Jānis Liepiņš un Andrejs Leimanis, gaismām — Raimonds Fitiņš un Jānis Platbārdis. Tad vēl celtnes: podesti, aizmugure, estrāde. Jau tagad klauz un klauzēs līdz pašam ģenerālmēģinājumam gan zviedru, gan latviešu galdnieku veserī un cirvji. Trīs kokdarbu mīļētāji steidz palīgā no Minsteres Vācijā. Šo lielo un raibo pasākumu vada prasmīgs un izdarīgs cilvēks — inženieris Jānis Ritums. *Daugava* top!

J. G.

Jānis Gulbitis, uzvedumu koordinētājs

te, kas saistīja tēlotājus un skatītājus dziļā kopējā pārdzīvojumā. Ārējais deju, vārdu, melodiju, tērpu daiļums neša sevī nozīmīgu vēsti par tautas likteņiem un gara izturību. Dziesmas un dejas, kas kādreiz bija saistītas ar ticējumiem, kultu, dievbāzes izjūtu, pēc tam gaŗu vēstures čēlienu saglabātas kā ārējas paražas, čēaulas bez satura, *Saules jostas* uzvedumā ieguva jaunu, laikmetisku nozīmi.

*

Tautas deju un dziesmu vienības, kas sagatavoja *Saules jostas* uzvedumu, bija: Sidnejas kopa „Jautrais pāris” (dibināta 1950. g., vadītājs kopš 1970. g. Juris Ruņģis), Kanberras „Sprigulītis” (dibināta 1953. g., vadītāja Skaidrite Darius) un Melburnas dziedātājas. „Jautrā pāra” un „Spriguliša” sadarbība bija sākusies jau agrāk, bet pilnīga abu kopu apvienošanās notika 1974. g. rudenī uzvedumā *Rudens saule*. *Saules jostas* uzveduma autore un choreografe bija Skaidrite Darius, mūzikālais vadītājs Ļmants Ļicis, administrātors Juris Ruņģis, dekorātores Dace Bobeta. Pēc 1976. g. turnejas, domājot par jaunu uzvedumu un sākot tā sagatavošanu tādā pašā sastāvā un vadībā, kopa pieņēma nosaukumu „Saules josta”.

*

Mārietas dziesma atkal sasien saites ar tālu senatni — 13. gadsimtu. Seno tautas dzīves ziņu glabā tautasdziesmas, paražu un ticējumu apraksti, deju gājieni, kas brīžam ir ar kultisku nozīmi, citreiz tīrs jaunu ļaužu prieka un vitālītātes izpaudums. No šīs vielas veidota uzveduma choreografija un teksts. Tautasdziesmu melodijas aranžējis Ļmants Ļicis, kas arī komponējis jaunas dziesmas. Tērpī darināti pēc arhαιoloģiskos izrakumos atrasto 13. gadsimta tērpu un rotu parauga, krāsas piemērojot tā laika dabīgajām krāsošanas iespējām.

Iestudējums veidots ap dainās apdziedāto Māras meitu Mārietu, kas atnākusi zemes ļaužu dzīvē dalīties savas tautas likteņos. Mārieta ierodas bagātajā rudens ražas novākšanas un apķūlību laikā, ar kuŗu saistīts gaišs, vitāls

Skaidrite Darius, Mārietas dziesmas choreografe

prieks, kas izteicas dziesmās un dejās. Nākamais uzveduma posms apvīts ap vēstures temu — ordeņa bruņinieku uzvaru 13. gs. pār varonīgo zemgaļu tautu, ko pēc ilgām cīņām pieveica ne ieroču sadursmē, bet nodedzinot tās pilis un izpostot laukus. Zemgaļi izvēlas par savu tiesu brīvību, paceltiem ieročiem dodoties trimdā. Mārieta aiziet savas zemes avotā, pārliecībā, ka jaunas audzes pārdzīvos nedienas.

Divas pēdējās uzveduma daļas veļtītas šīm jaunajām audzēm, mūžīgajam dzīvības ritējumam: bērna piedzimšanai un rūpēm par to, lai viņa likteņa taka būtu saules apspīdēta. Ar pirtīžām un kristībām, kuŗās arī uzņēma bērnu par dzimtas locekli, saistītas daudzas paražas, dejā un dziesmās veidots maģisks rituāls, kuŗa uzdevums pasargāt bērnu no nedienām un ļaunuma un veicināt laimīgu mūža norisi. Tā uzvedums nobeidzas gaišā izskaņā.

D. S.

„Saulės jostas” ansamblis Marietas dziedamas uzvedumā

„DZINTARS” NO TĀLĀ ASV RIETUMU KRASTA

Latviešu jauniešu ansamblis „Dzintars” sāka savu darbību pirms 7 gadiem Portlandes pilsētā, Oregonā. Kopš tā laika „Dzintara” dziesmas ir skanējušas daudzos latviešu centros un 5 dziesmu svētkos — „no krasta līdz krastam” ASV un Kanādā. 1977. gadā ansamblis viesojās Austrālijā un Jaunzēlandē. Plašākai amerikāņu publikai ir dziedāts Portlandē, Sietlā un Pasaules izstādē Spokenā. „Dzintara” 30 minūšu televīzijas programma tika atkārtoti rādīta Oregonas un Ziemeļkalifornijas televīziju raidījumos.

„Dzintara” dziesmu pūrā ir populāras latviešu dziesmas, daudzas pašu radītas, citas noklausītas gan brīvajā pasaulē, gan Latvijā. Dziesmas ir ar romantiskiem, moderniem un patriotiskiem motīviem. Ansambļa mūzikālā vadītāja, aranžētāja, pianiste un arī viena no dziedātājām ir ASV labi pazīstamā jaunās paaudzes mūziķe Brigita Ritmane-Ose. Ar jaunāko māsu Lolitu, kuŗa arī spēlē ģitaru, flautu un dzied, viņas ir radījušas

daudz jaunu dziesmu. Dziesmu dienām Gotlandē veltīta dziesma „Nemiers”. Citi dziedātāji: Ilga Damberga-Eglīte, Laura un Andra Zommeres, Artūrs Livermors, Vilnis Birnbaums, Edvins Rūsis un Edgars Galiņš. Sitamos instrumentus pārziņina Mārtiņš Rubenis. Arpu un flautu spēlē Māra Zommere, Pauls Džemesons — ģitaru.

Dzintarieši līdz ved kaudzi tērpu un pašu radītu choreografiju. Techniskās lietas kārtro Andris Ritmanis ar palīgiem. Skaņu meistars Artūrs Rūsis.

„Dzintars”. 1. rindā no kreisās: Ilga Damberga-Eglīte, Edgars Galiņš, Laura Zommere, Vilnis Birnbaums, Māra Zommere. 2. rindā: Lolita Ritmane, Mārtiņš Rubenis, ansambļa mūzikālā vadītāja Brigita Ritmane-Ose, Artūrs Livermors, Andra Zommere un Edvins Rūsis

SAULGRIEŽI

Tautas deju lieluzvedums

Simtu cepu kukulišu,
Ziemassvētku gaidīdama.
Simtiņš nāca danča bērnu,
Ziemassvētku vakarā.

Pirmās uzveduma daļas dejas un dziesmas apraksta *ziemas saulgriežu izdarības*, sākot ar Ziemsvētku sagaidīšanu. Bluķa vakars bija vakars ap mūsu Ziemsvētku laiku, kad, žūpojot un lēkājot, kā grūtuma un smaguma attēlu ļaudis apkārt vilkuši bluķi, kuŗu tad pēdīgi sadedzinājuši par zīmi, ka smagie vasaras un rudens darbi izbeigušies.

Maskošanās latviešiem notika dažādos laikos un dienās, tomēr augstāko pakāpi tā sasniedza ap Ziemsvētkiem. Maskotie tēli tiek saukti par ķekātām, budēļiem, čigāniem, danču bērniem u.c. Ķekatas ir māju labie gari, kas it īpaši palīdzēja saimniecei. Lēkāšanas kustības, uz kuŗām pa lielākai daļai pamatotas visas ķekatu darbības, saistās ar auglības burvību. Ķekatnieki izģērbjas visvisādi, bet bieži vīrieši sieviešu un sievietes vīriešu drānās. Trim budēļiem

vajadzēja būt to starpā, un tie bija lācis, buks un dzērve. Pirmā daļa beidzas ar nākotnes zilēšanu un bluķa vilkšanu.

Nāc nākdama, Jāna diena,
Tev ir pulka gaidītāju,
Govis gaida zaļu kroņu,
Meitas skaistas ligošanas.

Vasaras saulgrieži, tāpat kā Ziemsvētki, bija saules un auglības svētki. Liela nozīme bija veģetācijai — koki, zāle un puķes ir dzīvības spēka simboli. Sevišķa nozīme bija vainagam, kuŗu dažkārt uzskatīja par saules simbolu. Jāņu vakarā galvenās nodarbības saistās ar jāņuguni. Jāņuguns simbolizē saules spēku, kas veicina auglību un ļaņu izdošanos zemkopja saimniecībā. Kā dejā, tā arī rotājās, lecot pāri jāņugunij, līgotāji greznojās zaļumiem. Dejas un dziesmas otrā programmas daļā saistās ar saules simboliku un ar Jāņu izdarībām.

I. L.

Ingrīda Leimane,
tautas deju lieluzveduma vadītāja

Tautas deju uzvedumam vajadzīga pavadījuma mūzika un dziesmas. Pagātnei pieder tas laiks, kad iztika ar plēšenēm. Trimdā veidojušās un augušas koklētāju grupas, kas, bieži papildinātas ar stabulētājiem, gādājušas par instrumentālās tautas mūzikas atdzimšanu. Saultgriežu uzvedumam sastādītais Stokholmas jauniešu mūzikas ansamblis — kokles, pūšamie instrumenti, vijoles, dziedātāji — būs nozīmīgs uzveduma dalībnieks, dodot tam vajadzīgo etnografisko gaisotni. Ansambli apmāca Silvija Stroda, uzvedumā to diriģēs viņa un Marks Opeskins. Ķekatnieki būs „Mālu ansambļa” jaunieši, viņu režisors Juris Rozītis.

Uzveduma vadītāja ir Ingrīda Leimane, ierosmi, padomus tā tapšanā devusi Skaidrīte Darius.

JĀŅU VAKARS – TILTS PĀRI LAIKAM UN JŪRAI

Jāņi — mūsu senču kulta svētki — ir svinami lauku vldū, tie nav pilsētnieku svētki, kaut ienākuši arī pilsētās un Zāļu vakaram Rīgā, Daugavmalā, ir gadsimtu tradīcijas. Jāņi ir saistīti ar auglību — gaidāmo ražu, un tajos var saskatīt daudz simbolikas: ozolam, pārdēi, dziesmām, līgošanai u.t.t., tam visam bija sava dziļa nozīme mūsu sentēvu reliģiskajā dzīvē. Ne tikvien mēs, trimdinieki, kas pa lielākai daļai esam pilsētnieki, bet arī lielā daļa latviešu Latvijā varam tikai imitēt seno Jāņu svinētāju izdarības.

Līgodami mēs šodien ceļam tiltu ne tikai pāri uz mūsu dzimteni, bet arī pāri gadu simtiem uz mūsu senču pasauli, tādā veidā simboliski vienojot zemes un aizsaules jāņabērnus. 18. novembris ir Latvijas valsts svētki. Jāņi tā, kā tie svinēti sentēvu sētās, varētu būt latviešu tautas svētki ar tikpat lielu nacionālu nozīmi. Tāpēc okupētajā Latvijā, ja arī šobrīd Jāņu svinēšana nav pavisam aizliegta, tie pārvērsti par parastu, rūpju pilnu darbdienu, tā kavējot mūsu brāļiem un māsām dzimtenē līgot — smelties gara spēku kopības izjūtā ar visu laiku latviešiem.

Katram no mums, kas piedalīsies Gotlandes Jāņu svinēšanā, būtu uz brīdi jāapstājas priecīgajās izdarībās un jāsaņū šī saistība ar mūsu senčiem, bet it sevišķi ar mūsu apspiesto tautu dzimtenē, kurai vajadzīgs arī mūsu garīgais spēks, lai pārciestu okupācijas laiku — līdz brīvos svētkos nākotnē atkal jāņugunis spīgos no kalna uz kalnu.

Kā tā saucamās vidējās paaudzes latvietis neesmu pats piedzīvojis vai arī neatceros Jāņus brīvajā Latvijā. Domāju, ka liela daļa dziesmu dienu dalībnieku, tāpat kā es, savus priekšstatus par Jāņiem dabūjuši no vecāku ļaužu stāstiem, no trimdas Jāņu sarīkojumiem un no grāmatām. Latvijas laukos Jāņu svinēšanā ietilpa vairāki posmi: pušķošanās, līgošana vispirms pašu sētā, tad kaimiņos, mielošanās ar alu un sieru, uguns-

kurs tuvākajā kalnā un beidzot savu un kaimiņu lauku apstaigāšana.

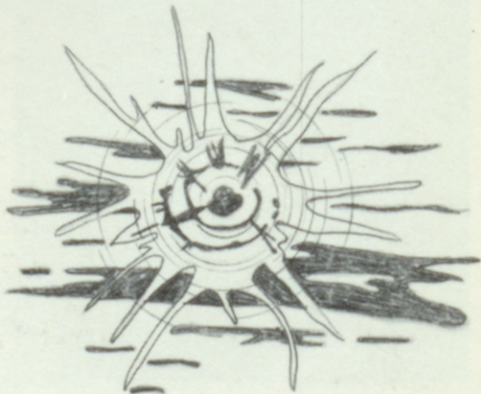
Arī Gotlandē, nobeidzot dziesmu dienas, skanēs līgotnes un degs uguns kuri. Rīkotāji cer, ka jāņabērni paņems līdz jāņuguns siltumu, kas sildīs un vienos visā pasaulē izkaisīto latviešu sirdis.

M. S.

Jāņu sarīkojumu Kneipcēmā (Kneippbyn), 4 km dienvidos no Visbijas, ievadīs Minsteres latviešu ģimnazijas uzvedums *Jāņu vakars*, parādot Jāņu tradicionālo norisi lauku sētā. Iestudējumu vadījusi MLĢ mūzikas skolotāja Edīte Zeile-Annusa, un tajā piedalīsies vairāk nekā 50 audzēkņi, sākot ar „mazajiem” no 6. klases.

Līgošanu sarīkojuma laukumā solījies uzsākt Vidusviedrijas latviešu koris, par tālāko jāgādā pašu jāņabērnu dziesmu priekam. Jāņugunu gaismu tālu metīs divas mucas augstās kārtīs, bet gaismu un siltumu degs arī daudzi pa visu plašo parku izkaisīti ugunskuri. Ir domāts par alu, sieru un aizdaru līgotājiem. Par visu to rūpējies Jāņu vakara vadītājs Māris Slokenbergs.

„Kolibrī” ansamblis solījies spēlēt deju mūziku — kamēr vien būs dancotāji. Jauni puīši, jaunas meitas, Jāņu nakti neguliet! Pat vecāki ļaudis varēs saņū gaidīt sauli rotājamies — Gotlandē Jāņu laikā tā lec pulksten pustrījos.

„ATBALSS”

Mūzikālais ansamblis „Atbalss” dibināts 1977. gada septembrī, galvenokārt lai izmantotu to dziedāšanas prieku, ko ansambļa dalībnieki bija jutuši 4. Eiropas Latviešu dziesmu svētkos Londonā. Dziedātāji — Jāna un Jānis Grīnbergi, Laimons Grīnbergs, Juris Beņķis, Ilze Kuplēna un Lilija Zobena — izraudzīja par vadītāju Lesliju Īstu (Leslie East), Lilijas Zobenas vīru, kas jau bija pierādījis savu interesi par latviešu mūziku un sabiedrisko dzīvi. Jurim Beņķim aizbraucot uz Austrāliju, ansamblim piebiedrojās trešais Grīnbergu brālis Andris.

Ansamblis satiekas vismaz reizi nedēļā Londonas DVF kluba telpās un līdz 1978. gada beigām bija uzstājies 15 reizes — ne tikai lielākajos latviešu centros Anglijā, kā Lidsā, Bredfordā, Korbijā un Londonā, bet arī angļu publikai, pirmkārt Karlailas Lielajā gada tirgū, programmu veidojot ap latvie-

šu tautasdziesmu gadskārtu ieražās un sadzīvē. Londonas Mūzejā „Atbalss” uzstājās ar Ziemsvētku dziesmām, kas piemērotas laikmeta ziņā mūzeja dažādajām vēsturiskajām izstādēm.

Ar nemitīgu darbu un nežēlīgu paškritiku ansambļa dziedātāji grib arvien paplašināt savas spējas un repertuāru kā latviešu, tā cittautu dziesmām. Viņi cer uzmundrināt latviešu mūzikas dzīvi Anglijā, dodot divus gadskārtējus koncertus ar vispusīgu programmu: jauniešu koncertu aprīlī un adventa koncertu decembra sākumā. Ja notiktu vairāk koncertu, latviešu komponistiem arī rastos lielāka interese rakstīt jaunus skaņdarbus. Beidzot, vienība „Atbalss”, kuras saknes sniedzas dziļi latviešu tautasdziesmu ražīgajā zemē, cer pacelt latviešu dziesmu starptautiskā līmenī.

Z.

Ansamblja vadītājs Leslijs Īsts (East)

TORONTO VANADŽU KORIS „ZĪLE”

Koris savu darbību uzsāka 1970. gadā diriģents Austras Plampes vadībā ar 13 dziedātājiem, izvēloties nosaukumu „Zīle”, kas simbolizē rotu, spēku un dziesmu. Pirmajos gados koristu skaits pieauga līdz 26 dziedātājiem.

1974. gadā koru vadību pārņēma komponists Arvīds Purvs, kas bija jau divu citu koru diriģents. Nopietnā piecu gadu darbā diriģenta precīzajā, suverēnajā vadībā „Zīle” izveidojusies par izcilu mūzikālu vienību un lielāko sieviešu kori brīvajā pasaulē, apvienojot 51 dziedātāju.

Deviņos darbības gados „Zīle” uzstājusies 66 reizes, sniegts 31 patstāvīgs koncerts. Koncerti notikuši ne tikai Toronto, bet koris ar tiem viesojies daudzos citos lielākos latviešu centros Kanādā un ASV: Bafalo, Bostonā, Filadelfijā, Garezerā, Klīvlendē, Londonā (Ont.), Ņujorkā, Otavā, Ročesterā, Vašingtonā.

Bagātāajā koru repertuārā ir 25 dziesmas, kas sniegtas pirmatskaņojumā, no tām septiņas ir komponistu — Jāņa Kalniņa, Tāivalža Ķeniņa, Jāņa Norviļa, Arvīda Purva un Imanta Saksa — īpaši „Zīlei” veltītas. 1976. gadā koris izdeva pirmo skaņu plati, sagatavošanā ir otrā ar Toronto simfoniskā orķestra mūziķu stīgu kvinteta piedalīšanos.

Noslēgumā dažas atsauksmes, kas raksturo „Zīles” darbu un varēšanu:

„'Zīles' patiešām var būt laimīgas, ka viņas vada diriģents, kuŗā apvienotas vislabākās latviešu mūzikālās tradīcijas ar jauniem mēģinājumiem latviskās mūzikas pasaulē. Purva enerģiskā un suverēnā vadība saliedējusi Zīles patiesi slavējamā mūzikālā vienībā, kas, nepārspilējot, varētu cienīgi stāties blakus arī labākiem korjiem patreiz Latvijas zemē. Korim ir labs balsu materiāls, katra dziedātāja pilnīgi patstāvīgi pilda savu uzdevumu, un te nemanījām dziedātāju un 'piedziedātāju' šķiras. Koristes dziedāja visu plašo repertuāru no galvas, kas visai reta parādība tagadējā koru dzīvē. Tāpat koru regulārie mēģinājumi bijuši trīs reizes nedēļā, kas apļiecina koru ļoti nopietno pieeju un sagatavošanos.” (Imants Sakss)

„Aizvadīto gadu laikā 'Zīle' sevi atēstījusi par ļoti nopietnu dziedātāju vienību — diriģents Arvīds Purvs ir spējīgs balsis saliedēt' izbalansētā ansamblī, kas īpaši izeļas ar smalku melodisko frazējumu un pārliciecināšu mūzikālo iejūtu... Korim jau kļuvusi tradīcija savos koncertos reprezentēt jaunus, nedzirdētus darbus.” (Ilze Štrāle-Didrichsone)

ŅUJORKAS LATVIEŠU KORIS

1975. g. rudenī, sekojot Māra Stūrāna ierosinājumam, apvienojās vairākas mazākas dziedātāju vienības, kas šādu vai tādu apstākļu dēļ tobrīd pašas aktīvi nedarbojās. Tur bija kādreizējie Bruno Skultes koristi, dziesmuvarieši, Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa dalībnieki un citi dziesmu draugi, jeb, tautas mutē runājot, „dullie”. Tautas mute zina, ko saka, jo dažī „dullie” ik nedēļas uz mēģinājumiem mēro 80 jūdzes no Pokipsijas, nemaz jau nerunājot par Ņūdžersijas, Bruklinas vai Longailendas tālākajiem nostūriem.

No cita viedokļa uz koŗa sastāvu skatoties, mūs dažkārt dēvē par ģimeņu kori. Atkal tautas mutei taisnība. Rekords ir seši dziedātāji no vienas ģimenes, bet, ja saskaita kopā divas brāļu ģimenes, tad sanāk astoņi dziedātāji ar vienu uzvārdu. Korī ir ap 25—30 dziedātāju zem divdesmit gadiem, un kopskaitis līdzšinējā darbības laikā svārstījies ap sešdesmit. Koŗa priekšnieks pašlaik ir Sandors Abens.

Diriģenta izvēlē pie mums valdīja vienprātība kā nekad: ko gan citu kā Andreju Jansonu, kuŗa vārds nevarētu būt svešs nevienam, kas kaut cik seko latviešu mūzikas dzīvei ASV. Mūsu izredzētais arī tūdaļ deva jāvārdu, un darbs varēja sākties.

Koris pirmo reizi atklātībā uzstājās ar trīs dziesmām 1976. g. Ģimenes dienā

Jonkeru baznīcā, bet pirmais patstāvīgais koncerts notika 1976. g. 12. jūnijā, piedaloties arī pašu koristu kokļu ansamblim.

Koŗa turpmākā darbība īsumā: līdzdalība 1976. g. vispārējos dziesmu svētkos Toronto, Bruno Skultes piemiņas koncerts ar simfonisko poēmu *Daugava* (piedalās arī Konektikutas „Rotas” koris ar dir. Valdi Aldiņu) Ņujorkā, Mančesterā, Bostonā un Toronto, dievkalpojumu kuplināšana Jonkeru baznīcā, garīgais koncerts ar diviem pirmatskaņojumiem (Berino kantāte *Dvēseļu kalnā* un Apkalna orātorija *Liesmas*) 1978. g. dziesmu svētkos Bostonā (arī kopīgi ar „Rotu”). Koris piedalās A. Jansona dziesmu spēles *Sprīdītis* uzvedumos un izpilda koncerta daļu Latvijas valsts 60 g. svētku aktā, Ņujorkā. Nākamais koncerts Ņujorkā 1979. g. aprīlī.

Kritiķi par mūsu kori teikuši: „Sais-tīja, aizrāva, pārliecināja” (Arvīds Purvs) un: „Kas šo kori atdala no daudzām citām latviešu amatieŗu koŗu vienībām, ir ritma disciplīna, fraŗu loģisks izkārtojums, mūzikālo teikumu precīzi iesākumi un nobeigumi, un, par visām lietām, noturīga intonācija” (Arnolds Šturms). Mēs no visas sirds centīsimies būt šo vērtējumu cienīgi arī mūsu divos koncertos dziesmu dienās Gotlandē.

S. A.

„KOLIBRĪ”

1976. g. rudenī sākām pulcēties mūzikāliem vingrinājumiem. Jau oktobrī uzstājāmies Bostonas Kokļu dienās un novembrī valstssvētku svinībās un ALJA kongresā Filadelfijā. Pēc šīm debijām domājām, ka esam pietiekami nobrieduši, lai piešķirtu savam ansamblim vārdu. Demokratiski nobalsojām nosaukties par „Kolibrī”, lai šis sīkais nedziedātājs putniņš varētu sākt sacensties ar lakstīgalu.

1977. g. maijā un jūnijā „Kolibrī” sarīkoja patstāvīgus koncertus Konektikatā un Bostonā un rudenī piedalījās Ročesteras Jaunatnes dziesmu svētkos. Bostonā „Kolibrī” piedalījies vairākos sabiedriskos sarīkojumos, draudžu dievkalpojumos un 1978. g. jūlijā sniedza divus koncertus dziesmu svētkos.

„Kolibrī” dalībnieku mūzikālās spējas izpaužas dažādos veidos. Vispirms jau pieci no viņiem paši komponē, un viņu darbu pirmatskaņojumi ieņem īpašu vietu programmā. „Kolibrī” vispār cenšas

sgādāt jaunu vielu, paši komponējot dziesmas ar latviešu dzejnieku vārdiem un arī uzmeklējot un izpildot citu latviešu komponistu jaunākos darbus. Turklāt ansamblī ir ne tikai vairāki skoloti dziedātāji, bet visi dalībnieki arī spēlē vienu vai vairākus instrumentus, kas dažādās kombinācijās ir būtiska programmas sastāvdaļa. Līdz šim „Kolibrī” ir spēlējuši ērģeles un klavieres, skandinājuši kokles un ģitaras, pūtuši stabules, āžragus, flautas, trompeti un klarneti, situši bungas un citus sitamos instrumentus savos priekšnesumos.

Kaut gan „Kolibrī” izpilda dažādu stilu un nokrāsas mūziku — garīgas dziesmas, klasiskās un modernās mākslas dziesmas, šad tad pat virzoties uz populāro stilu, tomēr visvairāk ansamblis pievērsies latviešu tautasdziesmu apdarēm.

K.

„Kolibrī” ansamblis. Priekšā no kreisās: Jānis Sils — bass, Juris Broks — tenors, Mārtiņš Aldiņš — tenors, Pēteris Ozols — bass. Stāv no kreisās: Rūta Ruice — alts, Anita Kupriša — alts, Lalita Saliņa — instrumentāliste, Līga Aldiņa — soprāns, Laila Saliņa — soprāns

TU ESI GOTLANDĒ, MANS DRAUGS

Juris Zemītis un Uldis Siliņš ir starp Austrālijas latviešiem tikpat pazīstami vārdi kā pīrags un skābi kāposti. Siliņš, aktieris — autors, un Zemītis, aktieris un *ad lib* meistars, gadu skrejā ir izveidojuši lielisku vieglas komēdijas vienību, kas, papildināta ar Liju Veikinu un

Lija Veikina

vairākām aktrīsēm un aktieriem *cameo* lomās, uzstāsies arī Gotlandes dziesmu dienās.

Abi aktieŗi skatuves gaitas sākuši 1951. gadā Sidnejas latviešu teātrī pie rež. V. Štāla. 1960-os gados darbs noved Zemīti Melburnā, un par Siliņa partneri gadskārtējos humoristisko uzvedumu vakaros — Kaleidoskopos kļūst L. Veikina. Zemītis savas skatuves gaitas turpina Austrālijas latviešu teātrī, paralēli uzstādamies arī neskaitāmos vietējo organizāciju rīkotos vakaros. Tikai 70-os gados abiem rodas izdevība atkal strādāt kopā populārajos Raibos vakaros Kultūras dienu ietvaros.

Ja Siliņa un Veikinas vārdi teātra ciņņtājiem ASV, Kanādā un Eiropā, pateicoties divām Sidnejas latviešu teātra pasaules turnejām, vairs nav sveši, Zemītis starpkontinentālā arēnā parādījās tikai 1978. g. kā ceremonijmeistars „Dzintara” koncertos Amerikā. Pāris mēnešus vēlāk viņam seko Siliņš ar vienvīra izrādi *Ciemos pie Ulža Siliņa* Amerikā, Dānijā, Zviedrijā un Vācijā.

Lija Veikina, aktrise un režisore, nebūt nav savu kollēgu aizēnota. „Uz skatuves no tā sievišķa ir dikti jāuzmanās,” saka Siliņš, un šī ir viena no retajām reizēm, kad Zemītis viņam piekrīt. Kad vien apstākļi atļauj, visi trīs labprāt strādā kopā.

Tu esi Gotlandē, mans draugs ir revijas stila uzvedums, kas sastāv no humoristiskiem skečiem un dziesmām par vairāk vai mazāk aktuāliem notikumiem latviešu dzīvē, sākot ar 13. gs. (*Senie kūrī* — par divu kūru, *Lameiķa* — U. Siliņa un Pudiķa — J. Zemīša, sirojumu uz Gotlandi) un beidzot ar dziesmu dienām Gotlandē (*Koncertā* u. c.).

Ansambli vēl piedalās Irena Klausa, Gunārs Klauss (ALT), Daina Eglāja u. c. Uzveduma autors ir U. Siliņš, režisors Imants Sveilis, dziesmu aranžētājs — I. Līcis.

Siliņš un Zemītis

SOLTERRA

— sveiciens no Saules zemes Austrālijas

Austrālijas Latviešu teātra iniciatori bija Pēteris Elsiņš (Liepājas drāmas teātris) un Lūcija Kalniņa (Dailes teātris). Viņu ierosmes aicinājumam atsaucās vairāki Latvijas laika aktieři, 1953. gadā nodibinot Austrālijas Latviešu teātri Melburnā. Par „jaunajām asinīm” ansambļa kodolam bija gādājusi Lūcija Kalniņa, jau labu laiku pirms ALT dibināšanas, izveidojot un vadot Drāmas studiju. ALT divdesmit piecu gadu darbības pārskats uzrāda 73 iestudējumus ar aptuveni 370 izrādēm, ko sastāda izrādes pašu mājās un viesizrādes ne tikai Austrālijas latviešu lielajos centros, bet arī plašā kontinenta visattālākajās pilsētīnās, ieskaitot viesizrāžu turneju arī pa Amerikas Savienotajām Valstīm.

Drāmas studijā audzināta arī *Solterras* autore Ērna Lēmane. Austrālijas sabiedrība viņu pazīst kā autori ar pieciem skatuves darbiem, bet stāstu krājums *Suņa roze* ir aizceļojis arī pārpūrā. *Solterra* ir viena no Lēmanes savdabīgākajām lugām, pirmo reizi spēlēta 1974. gadā latviešu teātra festivālā, iegūstot lielu atsaucību un atzinības balvas.

Dziesmu dienām gatavotais pārstudējums ir ar nedaudz mainītu personāža sastāvu. Kaņapogu — lugas īpatnējo tēlu — atveido Gunārs Klauss, viens no

pirmajiem Drāmas studijas absolventiem, kas gadu gaitā izaudzis par publikas iemīļotu raksturotāju. Irēna Līduma-Klausa mūsu skatuvē atstājusi daudz krāsainu raksturu un tipu pēdas. Neparasts pamattonis ir viņas tēlam *Solterrā* — viņa dodas uz dzīvi, kur „nebūs ne darba jūga, ne parādu”.

Imants Lēmanis un Egīls Stokāns abi ir ALT jaunās paaudzes tēlotāji, kas, apzinīga darba rezultātā, radījuši ne vienu vien atzīstamu lomu. Zīnta Ozoliņa ir aktieŗu saimes pats jaunākais auklējums — nākotnes dzīvības zīme.

Pēteris Elsiņš, līdztekus režijai, veido arī lugas dinamiskāko tēlu, kas izraisa un ap ķuru risinās visa *Solterras* dīvainā pasaule. Viņa profesora lomas pamatā ir apmāta ilūziju gaisma un saprāta tumsība — humors un traģika.

Solterras dekorātors, gleznotājs Ojārs Bisenieks, kuŗa vārds pazīstams arī citos kontinentos, ALT saimē strādājis kopš teātra dibināšanas. Viņa rūpību dekorāciju radīšanā allaŗ pavada spēcīga emocionāla degsme.

Solterra lai reizē ir arī sveiciens no saules zemes Austrālijas visiem dziesmu dienu apmeklētājiem.

ALT

„Solterras” personāls lugas iestudējumā. No kreisās dekorātors O. Bisenieks (priekšā), L. Lēmanis, E. Stokāns, lugas autors E. Lēmane, G. Klauss, L. Līduma-Klausa, Z. Ozoliņa un P. Elsiņš

TIJAS BANGAS SEPTIŅAS VECMEITAS

Stokholmas Latviešu teātra izrāde

Ir vaicāts, kāpēc mēs esam gatavojuši tieši šo lugu — Tijas Bangas *Septiņas vecmeitas*. Tam iemesli vairāki: pirmkārt tāpēc, ka tā ir komēdija, otrkārt — tā bagāta spilgtu raksturu un treškārt — tanī ir astoņas sievietes un tikai viena vīriešu loma. Šinī ziņā tā tiešām ir unikāla, jo parasti lugu autori dod priekšroku vīriešu lomām, un tāpēc nebūt nav grūti izvēlēties nelielā skaitā sieviešu lomu tēlotājas no jau ansambli esošā kodola — tādā veidā aizvien paliek neizmēģinātas rezerves. Šoreiz mana ambīcija ir bijusi paplašināt ansambli, ievadot jaunus spēkus un saliedējot tos nopietnā darbā ar jau esošiem — tā dodot iespēju tiem nostāties rampas gaismā.

Pēc rindas nopietnu lugu bija pienākusi reize vieglai komēdijai. Tā kā komēdijas žanrs ir viens no grūtākiem,

Elza Daugaviete-Lapukina, izrādes režisore, dekoratīvā ietērpa un kostīmu veidotāja

jo prasa no aktieru lielu precīzītāti izteiksmē un spēles ritmā — tad bija vērts ar to pacīnīties. Aktieru attīstībai šis darba posms noteikti nāks par svētību, jo, kas ir „izēdušies” cauri komēdijas mutuļiem — tie jutīsies daudz stiprāki mierīgākos ūdeņos.

Lugas vide ir Rīga 20-to gadu beigu posmā. Mēs šodien varam drusku pavīpsnāt par naivitāti, kas nenoliedzami atspoguļojas lugā, bet savlaicīgi varbūt kādā apslēptā sirds stūrī tomēr to apskaust, jo paši mūsu šīsdienas avansētā dzīvē esam palikuši bez spontāna prieka — gribas teikt Tijas Bangas vārdiem — mums vairs nav „ne spārnotu ilgu, ne smeldzošu sāpju”.

*

Lugas pirmuzvedums notika Rīgā, Nacionālajā teātrī 1939. g. Pirms 40 gadiem sakarā ar pirmizrādi par ierosmi lugai Tija Banga izteicās: „Pirms vairāk gadiem braucot vilcienā, biju spiesta noklausīties divu vecmeitu sarunu. Sarunā izskanēja ciešanas par bērnu trūkumu. Aizgāja dienas un nedēļas, man šīs vecās dāmas neizgāja no prāta. Viņām piebiedrojās citas, un tā mani apstāja vesels bars nelaimīgu sieviešu. Viņas bija tik dažādas, ērmīgas un glītas... Es iemīlēju šīs nelaimīgās vecās dāmas. Savās domās sadraudzējos ar viņām tik cieši, ka viņu dzīves man kļuva tuvas. Tad izmeklēju no viņu vidus tās raksturīgākās un sāku rakstīt.”

*

Luga nāk no sirds un iet pie sirds. Arī mēs — ansamblis strādājot esam iemīļojuši šīs burvīgās vecmeitas, un tās mums ir sagādājušas daudz jautru un siltu brīžu.

Elza Daugaviete-Lapukina

BRĪDĪ, KAD DZEJA NĀK PRETĪ

Latviešos dzeja un dziesma sadzīvo. Tā tas jau kopš gadu tūkstošiem: kur bija dziesma, latviešu melodija, tur bija arī tautas dzeja.

1864. gadā Dikļos simt divdesmit pagasta skolnieku „uz divi, trīs un arī četrām balsīm” atnesa latviešiem dziesmu svētkus. Tā bija pretestības kustība.

Dzeja ir pretestības kustība. Dzeja ir indivīda, atsevišķa cilvēka „es būšu pret”, kad cilvēku grib redzēt ieliktu vispārpieņemto patiesību logatā. Dzeja ir ļaunu grupu un veselu tautu dzejnieka rokās ielikta ogle. Tā kvēlo pati ar savu un mūsu visu kopīgo es.

Dzeja var tieši un asi kost. Bet tā var arī pārvērsties mīklā, kļūt par domu un jūtu hieroglifu, lai pa vienpusības un šaursirdības gaiteni aizstaigātu pie tiem, kam ir acis redzēt un ausis dzirdēt.

Dzeja nav savaldāma. Tiesa, to var pasūtīnāt, tai var apkārt izrakt gludus kājceļņus, sakārt krāsainus lampionus, gar kuŗiem pastaigāties dzejas pasūtīnātājiem un pasūtīnājumu pieņēmējiem. Bet dzeja nesamierināsies, pa viņai vien zināmām āderēm tā uzmeklēs savus nepasūtīnātos autorus.

Ja tai neļaus runāt skaidru valodu, tā atradīs sev neskaidro.

Dzeju var kalpināt, bet kalpodama tā sāks runāt izkalpināto valodā.

Dzeju nevar piemānīt ar runām par brīvību, tā šo brīvību pārbauda.

Dzeja ir brīdis, kad izšķīļas patiesība.

Dzeja ir uz robežas. Tai ir kauns, kad muitnieki to čamda, bet viņa nekaunēs savu, bet muitnieku kaunu.

Dzeja meklē savējo. Svešu ieraudzījusi, tā „ar migliņu aplaidās”. Savējam tā atver logu, notrauc zvīņas no acīm, liek citādāk redzēt.

Dzeja vienmēr nāk pati, bet tai vajag pretimnācēja. Tam, kuŗš nāk pretī, nekā neprasiņams, tikai savu dzejas brīdi meklēdams, dzeja uzdāvina patiesību.

Tajā brīdī tā ir kā koks, kuŗā šalc laikmeta vējš, bet katram zariņam tomēr ir savs stāsts, sava dziesma, sava sāpe un savs klusais vai draiskulīgais prieks.

Mazāk nevar. Un citādāk nevar.

Klāt ir atkal brīdis, kad dzeja nāk, no sirds un bez priekšrakstiem nākt aicināta.

Sīkas, aprakstītas lapeles jau čaukst, ieklausīdamās senas dzejas sacerētājas izdomātos vārdos:

Skudra vija vainadziņu,
Pūtenī gulēdama.
Ej, skudrite, dod man vienu,
Man jāiet tautiņās!

A. G. Irbe

A. G. Irbe

LAI ATKAL PAR CIETU ZEMI...

Dzejas uzvedums

Latvijas īpatnējais stāvoklis Baltijas Jūras krastos ir gadsimteņiem ilgi noteicis tās likteņu gaitas. Gandrīz trešā daļa no Latvijas robežas kopgaruma atrodas pie jūras. Daudzi ir bijuši tie valdnieki, kas vēlējušies redzēt savus spoguļa attēlus Baltijas jūrā. Bet, īpaši sākot ar Hanzas laikiem, jūrai ir bijusi milzu nozīme latviešu kultūras kontaktiem ar svešām zemēm. Visiem labi zināma liktenīgā loma, kas jūrai bija Otrā pasaules kara beigās.

No izseniem laikiem jau latvieši ir apdziedājuši savu jūru, tajā saredzēdami kā ilgu piepildītāju, tā arī nesavaldāmu, neizprotamu un nežēlīgu dabas spēku: „Uz ūdeņa aiziedama / mirstamo kreklu vilku / tur miršana dzīvošana / zem manām kājiņām.”

Retais būs dzejnieks, kuŗu jūra nebūs saistījusi kā daudzpusīgs simbols. Divi piemēri:

Jūra — trauks, — sirds nodzeries
Plašuma un tāles alkas,
Dzilumus un nāves šalkas.

(J. Grots)

Ir jūrai savs dīvains svētums —
Tāpat kā akmenim,
Kas ievainots nerāda rētu,
Bet tikai dim.

(A. Čaks)

Šis uzvedums atspoguļo latviešu dzejas daudzpusību jūras tematikā, kas kopumā izpauž mūsu tautas pieredzi, viņas cerības un ilgas.

K./R.

*

Dziesmu dienu dzejas uzvedumu sastādījuši Juris Kronbergs un Juris Rozītis. No viņu agrākajiem šāda veida uzvedumiem var minēt latviešu dzejas vakaru zviedru valodā Lövets Röst (Lapas balss) 1977. gadā un cittautu dzejas vakaru latviešu valodā *Sensenmaiija* 1979. gadā. Tapšanas stadijā atrodas otrs latviešu dzejas vakars zviedru valodā.

ČETRAS PAROLES

1

*Tavās domās paslēpu savu nodomu,
tavā ēnā mulsuma musturu
Vakardiena pagāja nodzēstām pagalēm,
bet dvēseles kuŗās nesmēlos, kādas
bija tās —*

*kā nedzirdamas tautasdziesmas lielpil-
sētas burzmā?*

*Nebēdāsim par vēl nepadarīto,
laiks strādā mūsu labā*

2

*Vai tavi vēji sasniegs manus krastus,
mana galvaspilsēta pārdomu pilna
un izvēle mana pa kuŗām ielām staigāt,
ēnas pusē vai saulē*

*Ēnā ir vientuļi vēsi,
saulē brūces aprep*

3

*Divos dārzos augām, gaisā valodas
vijās: alfabēti pasaulē dažādi,
daži uzaudzējuši dadzādas*

*Es ieeju savā alfabētā: tā vieglāk
visādās valodās klausīties*

4

*Es dzīvoju šeit, tu dzīvo tur,
tā pati īstenība mūs abus dur*

*Tādēļ atļaujies un uzdriksotos, kaut vēla
vara
savas vainas greizsirdīgi sarga*

Juris Kronbergs

Īpašu mūziku — dziesmas un pavaddījumus — šim uzvedumam sarakstījis Pāvils Johansons.

Latviešu dzeju bez laikmeta un sacerešanas vietas izšķirības, zināmā skatuviskā ritmā viens otru nomainot, teiks vairāki jaunās paaudzes skandētāji.

DZEJAS BRĪŽI GOTLANDĒ

Dzejas autoru tikšanās ar publiku dziesmu dienās Gotlandē notiks trīs sarīkojumos, kam dots *Dzejas brīžu* nosaukums. Tajos savus darbus — pēc principa: dzeja no sirds, bez priekšrakstiem — lasīs autori, kuŗus dziesmu dienas atvedušas uz Gotlandi.

1. dzejas brīdis notiks svētdien, 17. jūnijā, tiekoties pie Bēglu avotiņa Katthammarvikā Gotlandes austrumu krastā (izbraukums autobusā), tātad vietā, kur priekš 34 gadiem pēdējie pārbraucēji uzrakstīja pirmos dzejoļus patvēruma zemē Zviedrijā. Dabīgi, ka šī dzejas brīža galvenais paveidiens būs bijušo „gotlandiešu” dzeja. Pieminēsim arī Kārli Skalbi, kas 1944. g. novembrī izkāpa krastā Foresundā, un Zinaīdu Lazdu, kas par savu mūža māju izvēlējās Baltijas jūras ūdeņus.

Pārējie divi *Dzejas brīži* notiks Visbijā — pirmdien, 18. jūnijā, un ceturtdien,

21. jūnijā. Tajos tiksīmies ar — cik tālu šo manuskriptu rakstot zināms — Indru Avenu, Voldemāru Avenu, Janīnu Babri, Irmu Bērziņu, Mirdzu Čuibi, Lidiju Dombrovsku, Andreju Eglīti, Indru Gubiņu, Andreju Irbī, Astrīdi Ivasku, Pāvīlu Johansonu, Juri Kronbergu, Karmenu Kurzemnieci, Albertu Spoģi, Veroniku Strēlerti, Jāni Sudrabiņu, Ingrīdu Vīksnu, Paulīni Zalāni un Ainu Zemdegu. Tā kopā būs redzami un dzirdami dzejnieki ne tikvien no dažādām zemēm, bet arī no visiem kontinentiem, kur latvieši apmetušies.

Ieejas biļetes *Dzejas brīžos* iepriekšpārdošanā nebija, tās dabūjamas Visbijas tautas namā „Borgen” — dziesmu dienu informācijas centrā un katra sarīkojuma kasē.

Tuvāka informācija būs atrodama *Dziesmu Dienu Avīzē*.

A. G. I.

Pāvils Johansons
komponējis dzejas uzveduma mūziku

Juris Kronbergs
Fr. Forstmaņa uzņēmums

TĒVZEMES DAUDZINĀJUMS

Latvju Dievturu Sadraudzes svētrīts

Neapšaubāmi ir patiesība, ka kāda tauta var par tautu saukties tikai tad, ja tai pieder sava valoda; un tautas pastāvēšanas pirmnoteikums arī prasa, lai šī tauta arī seko savai īpatai dzīves ziņai. Vai tautas atmodas laikmeta vīri, Auseklis, Kronvalds, Pumpurs un citi, nebrīdināja latviešus, ka, „svešu domu domājot un svešu dziesmu dziedot”, mēs pazaudēsim paši savu tautu? Kā toreiz, tā šodien dziļa patiesība ir Pumpura mudinājumā latvietim dzejolī Tautai:

Tev jādzied: tauta zied,
Ja tā tēvu dziesmu dzied.

Brastiņu Ernests un daudzi mūsu neatkarības laika rakstnieki un mākslinieki labi saprata šo atmodas laika saukli un izveidoja dzīves ziņas — reliģijas un labdzīves pamatus, balstoties uz latvju dainu ražēnā pūra un citām garamantām.

Tupešu Jāņa bērnu krustabas 1976. gadā Toronto, Kanādā, dziesmu svētku laikā.

Latvju tautas paaudžu paaudzes bija izveidojušas savu dzīves gudrību, to pamatojot gadu tūkstošos krātos novērojumos dabā un cilvēku attiecībās, un šo kopumu mums atstājušas bagātīgi: dainās, teikās un parunās. Kaut arī skaitliski maza ir dievturu daļa, tad latviskā domas turpināšanā tiem vieta ir lielum lielā.

Lai *Tēvzemes daudzīnājums* Visbijā ieskanētos to latvju sirdīs, kas mēģina meklēt atspirdzinājumu latvju tautas grezni senajā, kaut arī patlaban nelaimīgā, likteņa gaitā un nojauž spēku, ko slēpj latvju tautas pašas radītā garīgā zeme — latvju tautas dzīves ziņa. Šo senatnīgo spēku Auseklis raksturojis dzejnieka iedvesmas pilnajiem vārdiem:

Izlūdzies mīligai Laimai liesmaino rēgoņa
aci —
Biezi tad nebūs vairs kalni, dziļa tad nebūs
vairs jūra;
Mīklas tad minēsīm viegli, noslēpums
rādīsies gaismā.

P. J.

Dievturība ir senās latviešu dievstības izkārtojums, kas mēģina atjaunot pasaules uzskatu, kādu, dainas minot, kādreiz, svešu varu neietekmēts, turējis latviešu cilvēks. Pats dievturības nosaukums atvasināts no plaši lietotā vārda — turēt. Tā dievturība savā īstā nozīmē nav vis ticība, bet gan īpaša dzīves ziņa:

Turu Dievu, turu Māru,
Abus divus mīli turu.
Dievu, Māru turēdams,
Labu mūžu nodzīvoju.

Tautasdziesmas ir galvenās dievturības izteiksmes devējas un atziņu straumes. Tādēļ arī dievturība ir daļa no tautas mākslas, tautas daijrades — dzējas, tā atspoguļo tās greznumu un domu dziļumu.

Dievturība māca, kā dzīvot mūžu, zāles saknes nenominot, savam bāliņam un māšiņai nekaitējot un Dievam nesariebjot.

Savā Latvijas Dievturu Sadraudzes

ILEANAS PĒTERSONES KONCERTS

Zviedrijas Karaliskās operas soliste Ileana Pētersone (mecosoprāns) dzimusi Rīgā. Savu mūzikālo izglītību viņa guvusi Stokholmā pie dziedāšanas paidagogiem: Ketes Sundstrēmas (Sundström), prof. Klemensa Kaisera-Bremes un Zviedrijas Mūzikas akadēmijas operas klasē. Kopš 1966. g. viņa angažēta Karaliskā operā kā pastāvīga soliste.

Starp Ileanas Pētersones repertuāra daudzajām lomām minamas šādas: Ortrude operā *Lohengrīns*, Erda *Zigfrīdā*, Azucena *Trubadūrā*, Ulrika *Masku ballē*, dāma Kviklija *Falstafā*, Marcelina *Figaro kāzās* un *Seviļas bārdzini*, Lučija *Zemnieka godā*.

Pētersone ar Zviedrijas Karalisko operu viesojusies Kopenhāgenā, Hamburgā, Visbādenē, Edinburgā, Maskavā un Varšavā. 1975. gadā viņa viesojās Oslo operā, kur guva ievērojamus panākumus Azucenas lomā.

Piedalījies televīzijas un radio raidījumos, kā arī dziedājusi alta partijas oratorijās un simfoniskos uzvedumos, kā Verdi *Rekviēmā*, Bēthovena 9. simfonijā, Hendela *Mesijā*, Brāmsa *Alta rapsodijā* un citos darbos.

Dziedājusi latviešu dziesmu svētkos Hanoverā (1968), Lesterā (1971), Ķelnē

(1973), Toronto (1976) un Londonā (1977). 1975. gadā viņa viesojās ar latviešu komponistu darbiem koncertos Ņujorkā, Mančesterā, Klīvlāndē un Toronto.

Savā dziesmu vakarā Visbijā Ileana Pētersone dziedās tikai latviešu komponistu darbus. Dzirdēsīm mūsu klasiķus — Alfrēda Kalniņa un Jāzepa Vītola darbus, bez tam viņa dziedās veselu virkni Jāņa Mediņa un Helmera Pavašara dziesmu.

Alberts Jērumš komponēja 1976. gadā ciklu *Saules dziesmas*. Šo ciklu Ileana Pētersone dziedājusi dziesmu svētkos Toronto 1976. g. un dziesmu svētku atskaņu koncertā 1977. g. Stokholmā. No šī cikla viņa dziedās Alberta Jērumš piemiņai 3 dziesmas *Logš* (ar Zinaidas Lazdas tekstu), *Priekš* (Jānis Ezeriņš) un *Saule* (Andrejs Egļītis).

Dziesmu vakaru noslēgs Jāņa Kalniņa ārijas no operas *Ugunī*.

Satversmē, apstiprinātā Rīgā 1929. gada 7. oktobrī, dievtuŗi raksta, ka viņi, vēlēdamies piekopt latvisko reliģiju, notur Dieva daudzinašanas sapulces, svētnības, godus, gājienuš un cituš ar dievtuŗību saistītuš sarīkojumus. Visnozīmīgākais tagad, svešās zemēs izklīdušiem, ir dievtuŗu svētbŗīdis — *Tēvzemes daudzinajums*, kas visuš mūš atved mūšu istajās mājās un kuŗā cildinām latviešu tautas mūžmūžoš sakrātās vērtības un izauklētoš tikumuš. Tādā svētrītā pulcēties dievtuŗi aicina visuš Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienu dalībniekuš trešdien, 20. jūnijā, Visbijā.

G.

BĒRNU UN JAUNATNES SARĪKOJUMS

Sastādot šo *Bērnu un jaunatnes sarīkojuma* programmu, uzskatījām, ka mūsu svarīgākais mērķis ir radīt sarīkojumu, kurš interesētu visjaunākajiem skatītājiem un klausītājiem publikā. Tas nebūt nenozīmē, ka šis sarīkojums nebūtu arī domāts vecākiem dziesmu dienu apmeklētājiem. Tieši otrādi — domājam, ka visiem, kas apmeklē citus sarīkojumus, *Bērnu un jaunatnes sarīkojums* būs pievilcīgs ar savu svaigumu un jauneklību.

Sarīkojumā uzstāsies divi bērnu mūzikas ansambļi — viens no Minsteres latviešu ģimnazijas Edītes Zeiles-Annusa vadībā un bērnu koris no Stokholmas Aijas Cīrules vadībā. Dziesmas, ko bērni dziedās, izmeklētas galvenokārt no latviešu tautas folkloras sava krāšņā, dzīvā vai humoristiskā satura dēļ. Latviešu folklorā — gan pasakās, gan tautasdziesmās — izpaužas spilgta fantāzijas pasaule, kas bērnam liekas tuva un silta.

Bez abiem korjiem, uzstāsies arī „Mālu ansamblis” — Stokholmas jaunais teātra ansamblis. „Mālu ansamblis” ar humoru un fantāziju sniegs dažas latviešu tautas pasakas un spēles.

Arī bērni paši piedalīsies ar teātra

priekšnesumiem. Stokholmas bērni kopā ar „Mālu ansambli” notēlos pasaku par vecīša cimdīņu. Minsteres bērni turpreti uzvedīs pavisam cita veida teātri — „Bezjēgas” leļļu teātri, bērnu un skolotāju pašu radītu izrādi ar bērnu pašu gatavotām lellēm. Leļļu teātri iestudējušas E. Zeile-Annusa, Zuze Sila un Liēna Ozola. Abi uzvedumi radīti bērnu rotaļīgajā un jautrajā stilā.

Sarīkojuma ārējais, vizuālais ietērpis atspoguļos bērnu iztēli; bērni paši ir līdzdalībnieki dekorāciju plānošanā un gatavošanā. Stokholmiešu uzvedumam dekorāciju un kostīmu gatavošanu pārziņa Anika Grīna.

Beigās gribas uzsvērt, cik svarīga ir latviešu bērnu kultūras turpmākā attīstība trimdā. Tai latviešu kultūras daļai, kas veidojas trimdā, jābūt dzīvai, lokānai un gatavai izmēģināt jaunus virzienus. Šai kultūrai jāattīstās, vadoties no tā, ko viņas jaunākie baudītāji un jaunākie radītāji no viņas sagaida. Tikai tad tā turpinās dzīvot. Tādēļ visiem, kam rūp latviešu kultūras attīstība, ir ļoti svarīgi vērot, pētīt, saprast un baudīt līdz ar bērniem to, kas mūsu bērnus saista un aizrauj.

R.

Juris Rozītis un Aija Cīrule, Bērnu un jaunatnes sarīkojuma sastādītāji

Niklāvs Strunke, Visbija, Ziemeļu mūris, eļļa

VISBIJA

No krājuma Vienkārši vārdi

Visbija klusā, no tavu dārzu
Smagajām rozēm,
Namiem, kas lēni balo un plaisā,
Rūgteni skurba paceļas gaisā
Senatnes smarža.

Tālinās dienas, teiksmainie laiki!
Dvēseju vainags
Uzvijies augstu aizsaules kalnā,
Zaļojošs nāves bargajā salnā,
Kur jūsu pēdas?

Kas no jums paliek tagadnes ļaužu
Steidzīgām acīm?
— Bālgani kauli, smiltis un sūnas,
Pelēkas drupas, neskaidras rūnas
Akmenim vaiģā.

Mūzeja plauktā zaļš vara gredzens,
Sudraba sprādze,
Ieslēgts aiz stikliem briesmīgās sāpēs,
Satrunot kaunā un uzvaras slāpēs —
Kareivja zobens.

Kas no jums paliek tagadnes ļaužu
Svešādām ausīm?
— Varoņu stāsti, dziesmas un runas,
Bēgoša zirga pakavu dunas
Spocīgā atbalss.

Slavenā osta Gotlandes salā
Tumša un klusa.
Raugos uz jūru, kuģis vai nenāk,
Bagātām mantām piekrauts kā senāk,
Plandošām buļām.

Raugos uz augsto Visbijas mūri,
Pilsētas sargu,
Mūri, kas apaug ar zāli un māņiem,
Kur kādreiz zviedri gāza pār dāņiem
Verdošu piķi.

Sen tas ir bijis, pagājis, aizmirsts,
Vienīgi zeme
Klusējot pieņem gruveklus melnus,
Zeme, kas glabā pišļus un pelnus,
Atceras mūžam.

Veronika Strēlerte

MĀKSLAS IZSTĀDE: NIKLĀVS STRUNKE

Ir vārdi un cilvēki, bez kuriem nav iespējams iedomāties Latvijas mākslas un mākslinieku pasauli. Viens no tiem ir Niklāvs Strunke. Viņa vārds mūsu tēlojošā mākslā raksturo veselu laiku, kas nāca ar jaunās latviešu mākslas manifestu: meklēt un atrast savas patstāvīgās formas latviskās pasaules izteiksmei, līdztekus tīri gleznieciskiem meklējumiem pievērsties arī tautas tradīcijām. Viņš mākslā ienāca ar paudzi, ko var saukt par gara spārnotiem, un tikai tādēļ šī paudze iznesa latviešu glezniecību lielajā pasaulē.

Dzimis 1894. gada 6. oktobrī, Niklāvs Strunke ir bijis ciešā saskarē ar lielajām pārvērtībām mūsu tautas politikā un gara dzīvē, viņš ir cīnījies nevien latviešu strēlnieku pulkos, bet arī mākslā ar sava gara uguni un zobenu. Šī pilnīgā saaugšana ar latviešu tautas likteņiem un garu visnoteiktāk parādījās, kad Strunke devās trimdā, pareizi nojauzdams latviešu mākslas drūmo likteni svešās varas spaidu apstākļos. Kad Latvija zaudēja brīvību, Strunke dokumentē mūsu tautas baigo laiku — bojševiku iebrukumu, Latvijas degšanu un bezgalīgās bēgļu straumes. Pieredzētais un pārdzīvotais atrod izteiksmi bēgļu ciklā *Dievs, tava zeme deg!, Bēgļu laivā* un daudzos citos darbos.

No Kurzemes krasta, šķērsojot Baltijas jūru, Niklāvs Strunke nonāca Gotlandē, kur pietāja bēgļu laivas. Tālumā, aiz blāvajām jūras miglām, palika Kaugurciems, vientuļā Slokas jūrmala, kur viņš bija saucis par Latvijas Bretānu, gleznojot tur zvejnieku ciema ainavas, jūras līčus, tīklu būdas un laivas, vienkāršus cilvēkus — zvejniekus.

Patvēruma zemē Zviedrijā Niklāvu Strunki saista rožu un drupu pilsēta Visbija. Viņš jūsmo par tās senlaicīgo skaistumu, radot plašu darbu klāstu, kurā Baltijas jūras saulē atspīd šis vienkāršais skaistās pilsētas gaišais, pārlaicīgais miers.

Par Niklāva Strunkes otru dzimteni pēc Latvijas atstāšanas tomēr kļuva Itālija, ne Zviedrija. Kopš 50-to gadu

vidus viņš tur pavadīja garus, darba rosme pilnus cēlienus. Tur Niklāvs Strunke pārkāpis mūžības sliksni 1966. gada 13. oktobrī, apglabāts Romā, Dzejnieku un mākslinieku kapsētā.

Niklāva Strunkes darbi atrodas Latvijas valsts un visos pilsētu muzejos; Londonā — Teita (Tate) galerijā; Zviedrijā — Malmes un Vermlandes muzejā, Prinča Eižena mākslas galerijā (Waldemarsudde) u. c.

O. S.

UN LARIS STRUNKE

Laris Strunke dzimis 1931. g. Rīgā. Bēgļu laiva viņu atved uz Gotlandes austrumu krastu 1944. gada novembrī. Mākslas izglītība iegūta Zviedrijā: *Académie Libre* 1952—1954. g., Mākslas akadēmijā Stokholmā 1954—1959. g. Itālijas valsts ceļojuma stipendija un Zviedrijas valsts lielās darba stipendijas dod iespēju kā ceļot, tā strādāt.

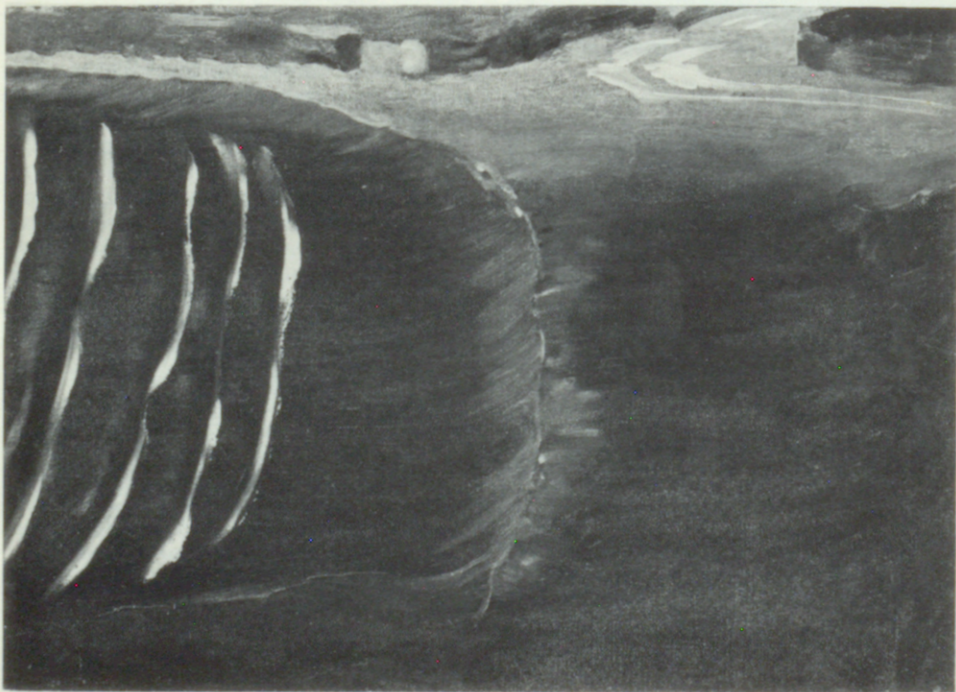
No 1965. gada Laris Strunke dzīvo daudz Gotlandē, kas ar savu gaismu un īpatnējo ainavu dod ierosmi nepārtrauktam mākslinieciskam darbam.

Laŗa Strunkes darbos dabas pārdzīvojumi savienojas ar gleznieciskiem novērojumiem, kas pārsteidz ar daudzām kompozicionālām variācijām. Viņš gleznojis daudz Gotlandes ceļus, uzburot ilūziju par perspektīvā skatītu ceļu, kas izgaist pie apvārkšņa. Ceļš ved uz jūru, debess nāk mums pretim, skatītājs var virzīties gleznas dziļumā, pārdzīvojot suģestīva spēka iedarbību. Daba at-

dzimst krāsu, formu ritmā un kustībā.

Laŗa Strunkes darbi atrodas: Modernajā mūzejā un Nacionālajā mūzejā Stokholmā, mūzejos Malmē, Gēteborgā, Linčepingā, Sundsvallā, Eskilstunā un Vesterosā.

LATVIJA – 60, DZIESMU SVĒTKI – 100 GADOS

Latvija — 60 ir dokumentāra izstāde par Latviju — fragmentāri rādīti ievērojamākie Latvijas vēstures notikumi. Materiāls sakārtots 3 daļās: Latvijas priekšlaiks jeb izkarošana, patstāvības laiks, okupācija un trimda. Priekšlaikā īsumā apskatīti Latvijas ģeografiskais stāvoklis un vēsture, brīvības cīņas un valsts uzbūve. Patstāvības laiks aptver kultūras dzīvi, sociālo likumdošanu, agrārreformu, tautas saimniecību, Latvijas attiecības ar Skandināvijas un citām valstīm.

Okupācijas dokumentētas ar ziņām par Baigo gadu, deportācijām, spaidu darbu nometnēm un cilvēku iznīcināšanu Padomju Savienībā no 1917—1952. gadam. Dota statistika par latviešiem bēgļu ceļos. Attēliem izmantoti Latviešu Nacionālā Fonda, Vesterosas bibliotēkas latviešu nodaļas, Linčēpingas bibliotēkas un Upsalas Universitātes bibliotēkas materiāli.

Te skatāma arī izstāde *Latvija — aizmirsta zeme?*, kas rādīta 13 Zviedrijas lielāko pilsētu bibliotēkās ar ievērojamiem panākumiem.

Latviešu dziesmu svētki simts gados ir dziesmu svētku vēstures dokumentējums. Fragmentāri, izlases veidā foto palielinājumos un oriģināldokumentos rādīti visi latviešu dziesmu svētki un to celtnes 100 gados.

Materiāls sadalīts pārskatāmības dēļ trīs grupās: priekšlaiks (no 1873—1910. g.) — novadu dziesmu svētki un pieci pirmie vispārējie dziesmu svētki; Latvijas patstāvības laiks ar četriem dziesmu svētkiem un daudziem novadu svētkiem; okupētās Latvijas dziesmu svētki un trimdas dziesmu svētki Eiropā.

Kamēr pirmajā posmā (2—5. dziesmu svētkos) celtnes ir slēgtas bazilikas, pie kam 4. dziesmu svētku celtnē (1896. g.) bijusi izmēros lielākā koka konstrukcija pasaulē, Latvijas neatkarības laikā cēla tikai dziedātāju estrādes ar pakārtotu klausītāju laukumu. Trimdas apstākļos izmantotas piemērotas celtnes Eiropā, Amerikā, Austrālijā ar labiem panākumiem. Gotlandes dziesmu dienās notikusi atgriešanās pie brīvā dabā celtas dziedātāju estrādes.

Dziesmu svētku dokumentēšanai bija jāzīd ar tiem materiāliem, kas bija pieejami trimdā. Pateicība tiem latviešiem, kas piegādājuši izstādei dokumentus.

Izstāžu materiālus savācis un apstrādājis arch. R. Legzdiņš, tehniskos darbus — dokumentu pārfotografēšanu un palielināšanu, kā arī izstāžu iekārtošanu, eksponātus novietojot paša konstruētās trīsplākšņu prizmās, veicis arhitekts Andrejs Legzdiņš.

Padomju okupācija var gan uz laiku apturēt latviešu kultūras attīstību, bet to iznīcināt — nekad. To pasvītrot, kā arī atgādināt pasaulei, ka priekš 60 gadiem proklamētā Latvijas valsts bija līdztiesīga Eiropas tautu saimē un Tautu Savienības locekle, vēlas šīs izstādes.

Roberts Legzdiņš

Roberts Legzdiņš

Izstādes atvērtas, sākot ar 16. jūniju. Atklāšana otrdien, 19. jūnijā, plkst. 12.30.

LATVIJA – GOTLANDE GADSIMTU MAIŅĀS

Šāds nosaukums likts izstādei, kas skatāma dziesmu dienu laikā Gotlandes vēsturiskā muzeja (*Gotlands Fornsal*) telpās. Tā rāda ne tikai latviešu cilšu un gotlandiešu sakarus senvēsturē, bet arī tālākās Latvijas vēstures norises, par kurām liecina dokumenti zviedru archīvos — īpaši bagātīgi posmā, ko apzīmējam par zviedru laikiem.

Izstādes *senvēstures daļā* rādīti sakari starp Gotlandi un Kurzemi, kas konstatēti jau vēlajā bronzas laikmetā, kad gotlandiešu kuģotāji braukuši pāri Baltijas jūrai. Ap Talsiem atrastas t. s. „velna laivas”. Tās ir Gotlandē raksturīgas kapenes šai laikā, un pieņem, ka „velna laivas” Latvijā atstājuši gotlandieši. No vēlākiem laikiem ir drošākas ziņas. Romiešu laikmetā, t. i. ap Kr. dz., Gotlande stāvējusi tuvos sakaros ar Austrumprūsiju, Lietuvu un Latviju.

No tautu staigāšanas laika (ap 600. g.) Kurzemē pie Grobiņas un gotlandiešu kolonija, kas pastāvējusi ap 200 gadu (650—850). Visdzīvākie sakari ir vikingu laikos.

Vairākās vietās Latvijā sastopamas rotas un ieroči, ko uzskata par importu no Skandināvijas un Gotlandes, bet arī Gotlandē — un citur Skandināvijā — sastopamas tipiskas baltiešu rotas lietas. Visvairāk skandinavu atradumu ir gar Daugavu, bet tādi ir arī Turaidā, Siguldā un Kurzemes piekrastē ap Ventspili. Rūnakmeņi norāda, ka kuģotāji no Gotlandes un Uplandes devušies uz Kurzemi un Zemgali tirgoties.

Izstādē ir atsevišķi priekšmeti, kas atrasti Gotlandē — resp. Latvijā, bet nepieder vietējam materiālam. Redzams arī no Rīgas 1930. g. atvestais komparatīvais materiāls. Izstādi iekārtojusi arhαιoloģe Zaiga Blumberga, izmantojot Zviedrijas Valsts vēsturiskā muzeja materiālus.

Izstādes otru daļu — *Latviešu dokumenti zviedru archīvos* rīkojis Zviedrijas Valsts archīvs un Novada archīvs Visbijā. Te reprezentēti dokumenti, sākot ar 13. gs. un beidzot ar 20. gs.: pergamenta senraksti, Rīgas pilsētas un

Zaiga Blumberga

domkapitula zīmogu nolējumi (15. un 16. gs), 17. gs. kartes, miera līgumi un zviedru laiku dokumenti, Latvijas celtnu un latviešu sadzīves fotoattēli, kā arī avižu izgriezumi par svarīgākajiem notikumiem mūsu tautas dzīvē. Šī izstāde dod ieskatu par krājumiem zviedru archīvos: tur glabājas daudz materiālu, kas skar mūsu tautas vēsturi no vecākajiem līdz pat jaunākajiem laikiem, — tie ir zelta raktuves mūsu vēstures un kultūrvēstures pētniekiem.

Izstādi iekārtojusi archīvāre Zigrīda Runce. Livonijas konfederācijas dokumentus izvēlējusies, kā arī aprakstījusi Lidija Švābe.

Izstādi 16. jūnijā atklās Gotlandes Pieminekļu valdes un Gotlandes Vēsturiskā muzeja direktors Gunars Svanstrēms (Svahnström).

APVIENOTĀ KORĀ UN TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMA DALĪBNIEKI

Koristi

AMERIKAS SAVIENOTĀS VALSTIS

Ciānas ev. lut. draudzes koris Čikāgā

Diriģents Rūdolfs Kalnāls.

Soprāni: Ārija Babāne, Hilda Kitnere, Silvija Kļaviņa, Rasma Ķiršone, Hermīne Legzdiņa, Olga Rāviņa. Alti: Elvīra Albertiņa, Ida Rautenšilde. Bass: Kārlis Legzdiņš.

Filadelfijas un Delavēras Ielejas Jauniešu koris

Diriģents Imants Mežaraups.

Sieviešu balsis: Dzintra Austerlāde, Līga Austerlāde, Gundega Bērziņa, Beatrise Broša, Silvija Erdmane, Ieva Fitiņa, Ieva Jūrmala, Linda Kalnāja, Ieva Kārklīņa, Indra Lielkāja, Laimite Medne, Maija Medne, Daiga Mežaraupa, Dagmāra Nārūna, Inese Rubene, Vineta Spuntele, Dzidra Šmita, Gunta Tērauda, Valda Tērauda.

Vīru balsis: Āris Abakuks, Aldis Ābrams, Miervaldis Buks, Kārlis Cerbulis, Gatis Gaujenieks, Mārtiņš Ģermanis, Ēriks Jansons, Pēteris Jūrmala, Krišjānis Kariņš, Samuēls Knochs III, Jānis Krēsliņš, Andrejs Liziņš, Imants Mežaraups, Gustavs Plato, Tods Ramiņš, Mārtiņš Roze, Mārtiņš Strauss, Kārlis Valulis.

Klīvlandes Latviešu biedrības koris

Diriģents Jēkabs Ūdris.

Soprāni: Daina Ieviņa, Ausma Pirktiņa. Alti: Astrīda Jansone, Maija Ziedaine. Tenori: Laimonis Jansons, Jānis Linde, Ernests Šteins. Bass: Jānis Bērziņš.

„Kolibri”

Soprāni: Līga Auziņa, Lalita Saliņa. Alti: Anita Kupriša, Ruta Ruice.

Tenori: Mārtiņš Aldiņš, Juris Broks. Basi: Pēteris Ozols, Jānis Sils.

Nujorkas Latviešu koris

Diriģents Andrejs Jansons.

Soprāni: Anna Abene, Ilze Abene, Māra Abene, Ilze Akerberga, Selēna Apele, Valda Āvika, Ilga Baumanē, Dagnija Bērziņa, Astrīda Muižniece, Ilze Padega, Silvija Padega, Ingrida Priedite, Dagmāra Poilova, Zīnta Poilova, Vija Sikсна, Ieva Slokenberga, Ināra Stota, Biruta Sūrmāne, Ilga Upmāne, Sandra Zeidenberga. Alti: Aija Abene, Anda Ansons, Mirdza Balode, Hedviga Harjū, Maija Laiviņa, Māra Kalniņa, Gita Padega, Laura Padega, Aina Poilova, Vita Ramane, Lija

Semba, Aija Slokenberga, Elizabete Stota. Tenori: Andris Kadeģis, Juris Kuzminovs, Roberts Laiviņš, Juris Padega, Andris Slokenbergs, Ivars Slokenbergs, Jānis Stots, Edgars Zālīte. Basi: Jānis Abens, Sandors Abens, Raits Aistars, Laimons Ansons, Ul-dis Bluķis, Edgars Dāle, Aivars Gobiņš, Gunārs Lucāns, Edvins Stots.

Nujorkas Daugavas Vanagu vīru koris

Diriģents Edvards Stots.

Tenori: Jānis Baļķītis, Edvards Ciguzis, Arvids Harju, Margers Pinnis, Jānis Straubergs. Bass: Pauls Zālītis.

Portlandes (Oregonā) koris

Kora vadītājs Kārlis Kalniņš.

Sieviešu balsis: Vija Bāme, Linda Ranke, Viktorija Ranke, Asja Ritmane, Lolita Ritmane, Brigita Ritmane-Ose, Andra Zommere, Laura Zommere, Māra Zommere.

Vīru balsis: Kārlis Bāme, Visvaldis Bokums, Kārlis Kalniņš, Pēteris Kalniņš, Andris Ritmanis.

Atsevišķi dziedātāji

Sieviešu balsis: Laima Bērziņa, Erna Brusbārde, Austra Gaigala, Aleksandra Geriņa, Alvīne Jēkabsons, Aina Lielzuika, Lilita Lielzuika, Ausma Linde, Terēze Valdmāne.

Vīriešu balsis: Fricis Danga, Jānis Gaigals, Rūdolfs Majoriņš, Raimunds Prūsis, Jānis Tupesis.

ANGLIJA

„Atbalss”

Sieviešu balsis: Jāna Grīnberga, Ilze Kuplēna, Lilija Zobena.

Vīru balsis: Andris Grīnbergs, Jānis Grīnbergs, Laimons Grīnbergs.

Bradfordas sieviešu koris

Diriģente Ērika Sarkanbārde.

Inga Avotiņa, Gunta Auziņa, Ilze Cukure, Lūcija Cukure, Laima Grīnberga, Leontīne Kalniņa, Austra Korpa, Ērika Sarkanbārde, Ilona Uskale, Zīnta Uskale, Spodra Zariņa.

Lesteras koris

Diriģents Juris Jurgis.

Sieviešu balsis: Erna Balode, Ruta Pālite, Fridele (Friedel) Zemzare.

Vīru balsis: Alberts Balodis, Herberts Duc-

manis, Vilis Kalnozols, Aleksandrs Lutkevics, Alberts Štrodachs, Arvīds Zemzars.

Londonas koris

Diriģenti: Ziedonis Āboliņš un Ilze Kuplēja. Sieviešu balsis: Ināra Āboliņa, Inta Āboliņa, Rēzija Andrupe, Ksenija Bidiņa-Štraube, Gita Grifina (Griffin), Elza Kaše, Milija Mellupe, Elza Millere, Brenda Nikolsonē (Nicholson), Nora Pūce, Indra Sinka, Silvija Sprōģe, Anita Štrausa, Jāna Tetere, Meta Ūdre. Vīru balsis: Jānis Antonevics, Leons Bodnieks, Herberts Brencītis, Jānis Folkmanis, Andris Heisters, Daumants Heisters, Jānis Krastiņš, Mikēlis Mežmalietis, Pēteris Rēvalds, Vitolds Rūniks, Jānis Rudzītis, Dainis Teteris.

Notinghamas koris

Diriģents Imants Balodis. Sieviešu balsis: Irēne Auziņa, Karina Bērziņa, Līlja Dankena, Līga Fenglere, Zeltīte Griķe, Mirdza Jendrika, Maija Mūsiņa. Vīru balsis: Zigmunds Griķis, Jānis Lūsis, Mārcis Mūsiņš, Jānis Plūme.

Atveišķi dziedātāji

Sieviešu balsis: Erna Alksnīte, Mollija Feldmane. Vīru balsis: Emīls Alksnītis, Jānis Dreimanis, Eduards Grīnbergs, Kārlis Grīnbergs, Imants Pālitis.

AUSTRĀLIJA

Adelaides Latviešu biedrības jauktais koris

Diriģents Kaspars Svenne. Soprāni: Vilma Alste, Viktorija Kornete, Ingrīda Lūse, Anna Skābe, Emma Veikerta.alti: Aelita Bērziņa, Skaidrīte Oliņa, Berta Ozola, Herta Šulca. Tenori: Roberts Jaudzems, Laimonis Kļaviņš, Valentīns Rencis, Alberts Veigurs. Bass: Ēriks Biezaitis.

Melburnas Latviešu biedrības jauktais koris „Rota”

Diriģents Viktors Bendrups. Soprāni: Dzidra Cekuliņa, Līlija Dunsdorfa, Dajņa Eglāja, Ludmila Meilerte, Aija Ozola, Velta Šmita, Valija Vagare, Ināra Zemīte.alti: Trūde Bisnieka, Māra Līce, Brigita Liepiņa, Valda Liepiņa, Laila Ļauja, Māra Sniedze. Tenori: Valdis Pinnis, Ādolfs Stucka. Basi: Imants Bisnieks, Elmārs Liepiņš, Armands Ļauja, Gunārs Nāgels, Jānis Ozols, Visvaldis Sniedze.

Pertas latviešu jauktais koris

Diriģente Vilma Roga. Soprāni: Ruta Bērziņa, Natālija Bukovska, Ivonna Danberga, Margareta Gardanga, Ludmilla Gutmārce, Vilma Štaure.alti: Elvīra Cīrule, Velta Gailīte. Basi: Jānis Bukovskis, Vilnis Gutmārcis.

Sidnejas latviešu jauktais koris

Diriģents Haralds Rutups. Soprāni: Irēne Drīzule, Velta Kalna, Vilma Lagzdiņa, Valija Šturma.alti: Lizete Bobeta, Gaida Rone. Tenori: Heinrichs Šturms, Bernhards Rūdofs. Bass: Andris Jaunbērziņš.

Atveišķi dziedātāji

Soprāni: Aina Balode, Mirdza Bērziņa, Margrieta Biseniece, Rita Ozoliņa, Rasma Saulīte.alti: Marta Juškevica. Tenors: Juris Pomers. Basi: Gunārs Bikiņš, Ojārs Bisenieks, Egīls Cekuliņš, Ēriks Ozoliņš.

KANĀDA

Sv. Andreja draudzes koris Toronto

Diriģents Arvīds Purvs. Sieviešu balsis: Gaida Āpše, Vera Bebre, Zigrīda Birne, Milija Budrēvica, Rasma Gaile, Inta Grāvleja, Juta Kalniņa, Māra Miežite. Vīru balsis: Arvīds Āpše, Zīgurds Augulis, Zanis Zentiņš.

Latviešu jauktais koris „Daina”

Diriģente Alma Skudra-Kārklīņa. Soprāni: Rita Jansone, Herta Lejiņa, Līlija Treimane, Vilma Vītola, Aina Zichmane.alti: Ruta Altraka, Rita Auziņa, Melita Lapiņa, Biruta Siliņa, Anda Sīpoliņa. Tenori: Jānis Palieps jun., Auseklis Pērkonis, Alberts Siliņš, Alberts Vītols. Basi: Kārlis Lapiņš, Arnis Markitants, Visvaldis Ozols, Jānis Palieps sen., Brūno Upāns.

Daugavas Vanagu vīru koris Toronto

Hamiltonas latviešu Kristus draudzes koris

Diriģente Alma Skudra-Kārklīņa. Sieviešu balsis: Vijolīte Alksne, Ilga Andersone, Velta Dāboliņa, Vera Šmita-Kalēja, Ieva Tora. Vīru balsis: Guntis Dāboliņš, Edmunds Šmits-Kalējs.

Toronto vanadžu koris „Zīle”

Diriģents Arvīds Purvs. 1. soprāni: Astrīda Augule, Anastasija Būtāne, Dzidra Egle, Vanda Hejkinga, Vija Joma, Līlita Kelle, Zenta Krastiņa, Ariāna Liepiņa, Skaidrīte Leja, Māra Lūse, Ausma Miķelsone. 2. soprāni: Ausma Gugāne, Inta Gugāne, Herta Jurševska, Sibilla Korule, Mirdza Lejiņa, Helga Meijera, Elvīra Miķelsone, Ausma Plūdone, Marija Purva, Ruta Rēvalde, Velta Uiska. 1.alti: Aija Auziņa, Vera Berna, Māra Keņiņa, Vera Krastiņa, Ilga Liepiņa, Zigrīda Markitante, Gundega Stārasta, Ženija Vītola. 2.alti: Austrā Bāra, Māra Goba, Monika Jonnāne, Aija Kārklīņa, Melita Lapiņa, Ausma Magona, Aija Kārklīņa, Anita Šterna, Aldona Treilona, Svetlāna Treilona, Vija Vare.

Atsevišķi dziedātāji

Sieviešu balsis: Rita Blossmane, Dace Pār-
upa, Ingrīda Purviņa, Mārite Roze, Dzintra
Štāla.

Vīru balsis: Visvaldis Roze, Egons Rupners,
Žanis Šmits, Aleksandrs Štāls.

VĀCIJA

Frankfurtes latviešu koris

Diriģents Marks Opeskins.

Soprāni: Olga Betza, Ieva Eikstrēma, Vija
Eikstrēma, Sandra Klauša, Jūlija Vagnere.
Alti: Sandra Abika, Irēne Buša, Birgita
Klauša, Iza Nolle, Rita Opeskina, Ruta Pla-
tā, Vija Paula.

Tenors: Jānis Platais. Basi: Valdis Abiks,
Roberts Bušs, Alvis Eikstrēms, Rolands Lap-
puķe, Juris Pērkons.

Hamburgas latviešu biedrības koris

Diriģents Artūrs Cipulis.

Soprāni: Vija Brigadere, Ilze Cipule, Rasma
Cipule, Anda Dzene, Malvīne Felkere, Vera
Rubene. Alti: Tatjana Ābele, Aina Bendrupe,
Elza Boča, Brigita Kleiņšmite, Marija Nei-
mane, Olga Spožuma.

Tenori: Oskars Baltputnis, Ernests Cinis, Ar-
tūrs Cipulis, Jānis Cipulis, Paulis Polis. Basi:
Egīls Levits, Miķelis Lūsis, Voldemārs Zolt-
ners.

Hanoveras latviešu koris

Diriģente Mirdza Pampova.

Sieviešu balsis: Ingrīda Blūma (Bluhm), Ka-
rina Blūma-Borcherte (Bluhm-Borchert), Erna
Butviloviča, Vallija Fenna, Anna Gece (Götze),
Agnese Hacha, Velta Kauliņa, Daina Licīte,
Irene Licīte, Gerda Ločmēle, Renate Ločmēle,
Sabine Ločmēle, Anna Pampova, Heidruna
Pampova, Ella Skuja, Ilze Skuja.

Vīru balsis: Ingo Blūms (Bluhm), Oto Blūms
(Bluhm), Frērkss (Freercks) Borcherts,
Klauss-Diters Buse (Busse), Egons Fersters,
Jānis Glāzers, Juris Glāzers, Hanss Jēnichs
(Jehnich), Edgars Licītis, Jānis Licītis, Pēte-
ris Ločmēlis, Armands Pampovs, Otomārs
Pampovs, Arnolds Veldze.

Kelnes latviešu koris

Diriģents Manzars Dreimanis.

Korā vecākais un diriģents Ārvaldis Picka.
Sieviešu balsis: Ligita Abrata, Andra Apine,
Rita Brūvere, Maija Dreimane, Zenta Gas-
persona, Dzidra Ielite, Ilga Ielite, Elizabete
Inde, Inese Kalniņa, Zigrīda Kīse, Maruta
Liepa, Lūcija Paasa, Erna Slapjuma, Anne-
līze Smirnova, Vēra Smirnova, Valija Tim-
mermane, Ināra Vīgande.

Vīru balsis: Edgars Abrats, Herberts Aigars,
Zigfrīds Auziņš, Pāvils Brūvers, Kārlis Dan-
cītis, Harijs Inde, Uldis Ļaudaks, Antonijs
Martinsons, Augusts Paass, Ārvaldis Picka,
Pēteris Priedītis, Jānis Smirnovs, Jānis Ugne.

Minsteres jauktais koris

Diriģents Mārtiņš Zandbergs.

Sieviešu balsis: Inta Abakuka, Lība Auena,
Lidija Auena, Anda Baduna, Inta Baduna, Li-
lija Baduna, Maija Baduna, Ingrīda Balode,
Sabīne Beca, Astra Berklāve, Veronika Bēr-
ziņa, Mērija Brokāne, Viktorija Būmane, Klau-
dija Hēla, Rūta Indriksone, Inta Klauša, As-
nāte Kļaviņa, Guna Kļaviņa, Viktorija Labin-
ska, Velta Liepa, Anna Muchka, Liene Ozola,
Andrea Puzere, Sarmīte Roske, Māra Si-
mane, Dace Sondore, Lilija Šneidere, Vita
Tērauda, Daina Upesleja, Māra Veikerte, Lū-
cija Vintere, Edite Zeile-Annusa, Māra Ze-
mīte.

Vīru balsis: Ernests Būmanis, Pēteris Galiņš,
Gregors Gleisle, Viktors Kangeris, Valdis
Labinskis, Visvaldis Liepa, Maigonis Put-
niņš, Juris Raiska, Andris Rozītis, Ojārs Ro-
zītis sen., Leonīds Rudzis, Bernds Sondors,
Aivars Sinka.

Oldenburgas dziedātāju kopa

Diriģents Māris Poruks.

Sieviešu balsis: Soprāni: Baiba Poruka, Lai-
ma Urdze. Alti: Hermīne Ludriksone.

Tenori: Arturs Ludriksone, Māris Poruks.

Basi: Imants Graubiņš, Francis Kušners, Ju-
ris Poruks, Pēteris Poruks.

Atsevišķi dziedātāji

Sieviešu balsis: Irēne Indriksone, Magdalēna
Langhammare, Alise Szezepaneka, Velga Zaļ-
kalne.

Vīru balsis: Arvīds Brencis, Ģirts Zēgners.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas latviešu koris

Diriģente Ilze Šakare.

Soprāni: Maiga Čīma, Eda Čīma-Laiviņa, Aus-
ma Janovska, Lena Janovska, Anita Jaunupe,
Silvija Jurensone, Erika Risenberga, Laim-
dota Ristameca, Ruta Skrapste-Malmkvista,
Lilija Treua. Alti: Anita Freiberga, Anita Ja-
novska, Monika Janovska, Līga Karele, He-
lēna Ozoliņa, Irēne Ozoliņa, Margareta Ozo-
liņa, Rudīte Roosa-Aigara, Inese Spēka, Mar-
lene Tēfere, Vilma Zušmane.

Tenori: Armands Cerbachs, Jānis Kugs, Ar-
vīds Ristamecs, Ilgvars Šmits, Jānis Tēpfers.
Basi: Harijs Hofmanis, Einars Jaunupe, Alek-
sandrs Kristsons, Niks Lenkusens, Volde-
mārs Pundiņš, Juris Sausiņš, Ralejs Tēpfers.

Lundas latviešu koris

Diriģents Jānis Zanders.

Soprāni: Laima Kadiķe, Laima Kurse, Uldis
Pāvulāns, Daina Selga, Inta Selga, Marta Ši-
ca. Alti: Laura Gintere, Vija Pāvulāne, Klāra
Vanaga, Daina Vitola.

Tenori: Alfreds Ginters, Jānis Priedītis. Basi:
Reinhardhs Hochbergs, Valdis Pāvulāns, An-
drejs Šics.

Vidusviedrijas koris

Diriģents Andris Vitoliņš.

Kora priekšnieks Andrejs Šalts.

Soprāni: Viktorija Apenīte, Gilla (Gill) Bungša, Gundega Basonē, Vija Briede, Ilze Dulmane, Milija Freiberga, Antra Johansone, Ludmila Kanķe, Mudīte Krasta, Dagnija Kreicberga, Milija Leite, Vaira Martinova, Inese Millere, Elizabete Morgenšterna, Ņina Nigale, Vilma Norīte, Biruta Reneslāce, Silvija Riekstiņa, Sandra Roka, Zigrīda Siliņa, Silvija Sinka, Ināra Spēka, Irma Trankele, Milda Ūdre, Vija Valtere, Mirdza Vestena, Erna Vitola, Ilga Vitoliņa, Ieva Zālite, Vera Zvaigznīte.

Alti: Zelma Ābolkalna, Erika Alberta, Vija Blumberga, Viktorija Brundina, Margita Granta, Ausma Inīnberga, Gaida Kalnīte, Anita Kancāne, Lūcija Kanniņa, Aija Lasmane, Ir-

ma Launica, Austra Ose, Venta Rulle, Antonija Šaliņa, Laura Sāna, Alina Strautmane, Silvija Stroda, Biruta Vibule, Matilde Vicupa, Emma Ziediņa, Aina Zvejnieka.

Tenori: Alfrēds Apenītis, Arnolds Freimanis, Pāvils Johansons, Arvids Pētersons, Elmars Puriņš, Alberts Rullis, Gustavs Sausiņš, Edvards Suksis, Andrejs Šalts, Herberts Zālītis. Basi: Pēteris Alberts, Valdis Bigestans, Arnolds Brūveris, Jānis Drīgoris, Jānis Grīnbergs, Ilmars Kreicbergs, Osvalds Liniņš, Pauls Pētersons, Eglons Spēks, Mārcis Štāls, Kārlis Variņš, Konstantīns Vicups, Jānis Vikmanis, Kārlis Vikmanis, Laimons Zvaigznīte.

Jauniešu grupa, vadītāja Aija Čirule.

Soprāni: Anne Lasmane, Ilze Zvejniece. Alti: Ilze Burve, Ilze Jūrmala. Basi: Pēteris Kancāns, Mārtiņš Nīgals.

Dejotāji

AMERIKAS SAVIENOTĀS VALSTIS

Bostonas dejotāji

Vadītāja Lidija Āboliņa.

Lolita Asberga, Sandra Galiņa, Inga Grīnberga, Vizma Gosta.

Čirts Grīnbergs, Guntis Strazds, Viesturs Ūle, Jānis Ziediņš.

Čikāgas „Dzelmieši”

Vadītāji: E. un V. Dzelves. Palīgi: Sandra Budeniece, Uldis Roze.

Filadelfijas „Dzirkstele”

Vadītāja Maija Medne.

Dagnija Bērziņa, Beatrise Broša, Ieva Fitiņa, Ieva Jūrmala, Māra Kariņa, Indra Lielkāja, Laima Medne, Daiga Mežaraupa, Vineta Spuntule, Valda Tērauda.

Aldis Ābrams, Aldris Brozovskis, Ēriks Jansons, Pēteris Jūrmala, Krišjānis Kariņš, Sams Knochs, Andrejs Liziņš, Marks Līpaci, Imants Mežaraups, Kārlis Valulis.

Indianapolises „Jautrais pāris”

Vadītāja Guna Asone.

Iveta Asone.

Gvido Burģis, Māris Kārkliņš.

Nujorkas „Trejdeksnis”

Vadītāja Zigrīda Gaujeniece.

Aija Abene, Ilze Abene, Māra Abene, Selena Apele, Silvija Bogdanovica, Daina Dāle, Igina Hermanovska, Ilze Padega, Laura Padega, Silvija Padega, Diana Rudzīte, Nora Skuja, Ieva Slokenberga, Sandra Zeidenberga.

Jānis Abens, Edgars Dāle, Alfrēds Gaujenieks (vad. palīgs), Gatis Gaujenieks, Aivars Gobiņš, Reinis Laiviņš, Roberts Laiviņš, Pēteris Rasums, Aleksis Skuja.

ANGLIJA

Londonas dejotāji

Vadītājs Viktors Grīgulis.

Jāna Grīnberga, Ilze Kuplēna, Rita Rumba, Valda Rumba, Nora Pūce, Jāna Tetere.

Laimons Grīnbergs, Mārtiņš Ritiņš, Jānis Rudzītis, Jānis Teters, Pēteris Zivtiņš.

AUSTRĀLIJA

Kanberas „Sprigulītis”

Vadītāja Skaidrite Darius.

Anita Alpa, Dace Bobeta, Vēsma Bobeta, Maruta Darius, Valda Eversona, Vita Eversona, Ilona Lasmane, Lelde Ramma, Ina Skrivere, Lelde Vitola.

Pēteris Eversons, Andris Jaunbērziņš, Ivars Kalns (no Sidnejas „Rotas”), Raimonds Kalns (no Sidnejas „Rotas”), Pēteris Kļaviņš, Imants Līcis, Martins Stjuerts (Stewart), Roberts Zaļums.

Melburnas dejotāji

Vadītāja Ināra Zemīte.

Anita Apsīte, Daina Eglāja, Amanda Grauze, Anita Klausa, Gunta Kūka, Marija Lauriņa, Valda Liepiņa, Inga Lūse, Ināra Ozoliņa, Līga Ozoliņa, Zinta Ozoliņa, Karina Padoma, Maija Putāne, Rasma Saulīte.

Viktors Brenners, Andris Klauss, Raimonds Muške, Vilis Padoms, Pēteris Saulītis, Uve Zosars, Arnis Vējiņš, Ēriks Zemītis, Juris Zemītis.

Sidnejas „Jautrais pāris”

Vadītājs Juris Ruņģis.

Andra Bukava, Anne Dinsa (Deans), Linda Ozere, Gunta Rasmene, Andra Rone, Vita Ruņģe, Ilona Sauka, Valda Sikсна, Dzintra Voika.

Jānis Dūšelis, Jānis Gulbis, Ansis Kapsis, Andris Kariks, Kārlis Paegle, Pēteris Pincers, Māris Siliņš, Alberts Vajļikovs, Andris Zids.

KANĀDA

Hamiltonas „Vainadziņš”

Vadītāja Baiba Šmita-Kalēja.
Anda Avena, Daina Bitmane, Velta Dāboliņa, Indra Pulciņa.
Guntis Dāboliņš, Vilis Kairiss, Kārlis Pētersons.

Toronto „Daugaviņa”

Vadītājs Edvins Kalviņš.
Ilze Garijāna, Ruta Grāvēja, Inta Gugana, Ilze Gurska, Laila Inne, Ieva Jēkabsons, Anda Kukse, Astrīda Lakata, Sandra Leimane, Sandra Markitante, Dagnija Tauriņa, Karina Zeilere.
Miķelis Cērps, Valters Cifersons, Andris Grants, Arnis Markitants, Aivars Reinfelds, Juris Simsons, Juris Tauriņš, Pēteris Upmanis.

Toronto „Diždancis”

Vadītājs Zigis Miezītis.
Aija Auziņa, Ināra Lūse, Solveiga Miezīte, Gundega Ozoliņa, Zaiga Pērkone, Vilma Vitola.
Raitis Freimanis, Roberts Freimuts, Alberts Vītols.

VĀCIJA

Bīlefeldes „Litenītis”

Vadītāja Inta Klausa.
Anda Baduna, Inta Baduna, Lidija Baduna, Maija Baduna.
Pēteris Baduns, Juriš Draudziņš, Tālis Klauss, Arvids Pērkons.

Minsteres „Circeņītis”

Vadītāja Edīte Zeile-Annusa.
Administrācijas vadītāja M. Brokāne.
Lība Auena, Lidija Auena, Ingrida Balode, Astra Berklava, Inta Dundura, Ilga Gavare, Daina Gobiņa, Guna Kļaviņa, Liene Ōzola, Andrea Puzere, Sarmīte Roske, Māra Sīmane, Vita Tērauda, Māra Zemīte.

Jānis Burmeisters, Mārtiņš Dāle, Pēteris Gaļiņš, Reds Hausermanns, Volfgangs Jeibmanis, Imants Lazdiņš, Juris Raiska, Aivars Sinka, Roberts Spoģis, Georgs Smirnovs.

Minsteres „Mazais Circeņītis”

Vadītāja Edīte Zeile-Annusa.
Klaudija Hēla (Claudia Höhl), Jāna Kadeģe, Beāta Lazda, Kaira Neimane, Irīsa Puzere, Rūdolfs Auens, Klāvs Balodis, Māris Gobiņš, Sigfrīds Jubels, Niklāvs Kadeģis, Rainers Porats (Porath), Gunārs Rempēters.

Štutgartes „Daugava”

Vadītājs Gvido Ešmanis.
Andra Anikejenko, Rita Birzniece, Brigite Brasava, Dace Kalniņa, Ināra Skaistlauka, Ingrida Ziverte.
Pauls Anikejenko, Jānis Birznieks, Georgs Garberis, Gilberts Garberis, Juris Kriis, Joachim Plucis, Haralds Savitskis (Sawitsky), Pēteris Vigants.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas „Ritenītis”

Vadītāja Ilze Šakare.
Anita Janovska, Monika Janovska, Lena Janovska, Anita Jaunupe, Helēna Ozoliņa, Irēne Ozoliņa, Margareta Ozoliņa, Inese Spēka, Marlēne Tēpfere, Anna Vasile.
Alberts Bachs, Raimonds Cērbachs, Niki Lenkhusens, Jānis Tēpfers.

Stokholmas „Zibenītis”

Vadītāja Ingrida Leimane.
Daiga Baumane, Kristīne Čakste, Lota Cērpa, Silvija Ciparsons, Ivonne Granta, Sandra Lūkina, Sandra Pikse, Anita Reneslāce.
Imants Gross, Pēteris Kancāns, Andrejs Leimanis, Atis Lūkins, Gundars Rullis, Pēteris Siliņš, Juris Strante, Pēteris Šmitmanis, Mārcis Štāls.

Stokholmas „Mazais Zibenītis”

Vadītājas: Ingrida Leimane, Sandra Lūkina.
Sandra Andersone, Ildze Irbe, Anne Lašmane, Daina Millere, Ieva Millere, Ilga Vitoliņa, Anneli Zvejnieka, Ilze Zvejnieka.
Jānis Andersons, Tots Grīns.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0304054803

VISBIJA

- ① Borgen – Tautas nams
- ② Visbijas Doms
- ③ Paviljonsplan – Brivdabas estrāde
- ④ Sāveskolan – Sēves skola

- ⑤ Gutavallen – Sporta laukums
- ⑥ Solbergaskolan – Sülbergas skola
- ⑦ Kneippbyn – Jānu vakars
- ⑧ Gotlands fornsal – izstādes

